Konačna objava

Promjene Kodeksa koje uređuju korištenje rada vanjskog stručnjaka

SIJEČANJ 2025.

IESBA
International Ethics Standards Board for Accountants
AN IFEA BOARD

Copyright © IFAC

PIOB certifikacija teksta
"Korištenje rada vanjskog stručnjaka"

Odbor za javni nadzor (eng. PIOB) nadgledao je proces utvrđivanja standarda tijekom cijelog razvojnog ciklusa standarda Međunarodnog odbora za etičke standarde za računovođe (eng. IESBA) *"Korištenje rada vanjskog stručnjaka"* ("Standard").

Preporuke i pitanja od javnog interesa, koje je PIOB iznio i dostavio IESBA-i tijekom procesa utvrđivanja standarda, dostupni su na web stranici PIOB-a.

IESBA je dostavila pisanu izjavu da je Standard razvijen u skladu s dogovorenim procesom i javnim interesom te utemeljen na konceptima i načelima Okvira javnog interes (PIF), koji se primjenjuje u procesu utvrđivanja standarda i koji je dostupan na web stranici PIOB-a[1].

PIOB smatra da je Standard razvijen na način koji je dosljedan s dogovorenim procesom. PIOB također smatra da Standard uvažava javni interes i da je utemeljen na konceptima i načelima PIF-a.

siječanj 2025.

[1] Okvir javnog interesa

Autorska prava © siječanj 2025. ima Međunarodna federacija računovođa (IFAC). Sva prava pridržana.

Ova publikacija može se preuzeti za osobnu, nekomercijalnu uporabu ili kupiti na web stranici Međunarodnog odbora za etičke standarde za računovođe® (IESBA®): www.ethicsboard.org. Za reprodukciju, prevođenje, pohranu ili prijenos, ili za druge slične uporabe ovog dokumenta, obvezno je pisano dopuštenje IFAC-a, osim u slučajevima kad se ovaj dokument koristi isključivo za individualnu, nekomercijalnu uporabu. Strukture i procesi koji podržavaju rad IAASB-a omogućeni su od strane Međunarodne zaklade za etiku i reviziju™ (IFEA™).

Za informacije o autorskim pravima, zaštitnim znakovima i dozvolama, molimo posjetite Dozvole ili kontaktirajte Permissions@ifac.org.

Ovaj dokument izradio je i odobrio Međunarodni odbor za etičke standarde za računovođe® (IESBA®).

O IESBA-i

IESBA je neovisni globalni odbor za donošenje standarda. Misija IESBA-e je služiti javnom interesu donošenjem visokokvalitetnih, međunarodnih etičkih (uključujući one za neovisnost) standarda kao temelja etičkog ponašanja u poslovanju i organizacijama, te povjerenja javnosti u financijske i nefinancijske informacije koje su temeljne za pravilno funkcioniranje i održivost organizacija, financijskih tržišta i gospodarstava širom svijeta.

Zajedno s Međunarodnim odborom za standarde revidiranja i izražavanja uvjerenja (IAASB), IESBA je dio Međunarodne zaklade za etiku i reviziju. Odbor za javni nadzor (PIOB) nadzire aktivnosti IESBA-e i IAASB-a te usklađenost standarda s javnim interesom.

SADRŽAJ

ODJELJAK 220 (S OZNAČENIM PROMJENAMA)....6
ODJELJAK 290 (NOVI) 7
ODJELJAK 320 (S OZNAČENIM PROMJENAMA)....15
ODJELJAK 390 (NOVI) 16
ODJELJAK 5390 (NOVI) 30
POJMOVNIK 44
POSLJEDIČNE PROMJENE (S OZNAČENIM PROMJENAMA) 45
DATUM STUPANJA NA SNAGU 50

* Za svrhe ove Konačne objave, upućivanje na postojeći Kodeks odnosi se na izdanje IESBA Priručnika iz 2024., koje uključuje najnovije izmjene odobrene od strane IESBA.

ODJELJAK 220 (S OZNAČENIM PROMJENAMA)
PRIPREMANJE I PREZENTACIJA INFORMACIJA

…

Zahtjevi i materijali za primjenu

Opće odredbe

…

Korištenje rada drugih

R220.7 Profesionalni računovođa koji namjerava koristiti rad drugih pojedinaca (bilo unutar ili izvan poslodavne organizacije) ili drugih organizacija, osim vanjskih stručnjaka, mora koristiti profesionalnu prosudbu kako bi utvrdio primjerene korake koje treba poduzeti, ako ikakve, radi ispunjenja obveza iz točke R220.4.

220.7 A1 Kad profesionalni računovođa namjerava koristiti rad vanjskog stručnjaka, primjenjuju se zahtjevi i materijali za primjenu navedeni u Odjeljku 290.

220.7 A2 Čimbenici koje mora razmotriti kad profesionalni računovođa namjerava koristiti rad drugih uključuju:

- reputaciju i stručnost drugih pojedinaca ili organizacija i resurse kojima raspolažu;
- podliježe li drugi pojedinac primjenjivim profesionalnim i etičkim standardima.

Takve informacije mogle bi se pribaviti iz prethodne suradnje s drugim pojedincem ili organizacijom ili putem konzultiranja s drugima o tom pojedincu ili organizaciji.

…

ODJELJAK 290 (NOVI)
KORIŠTENJE RADA VANJSKOG STRUČNJAKA

Uvod

290.1 Profesionalni računovođe moraju se pridržavati temeljnih načela i primjenjivati konceptualni okvir iz Odjeljka 120 kako bi utvrdili, ocijenili i razriješili prijetnje.

290.2 Profesionalni računovođa može koristiti rad vanjskog stručnjaka u obavljanju profesionalne aktivnosti za svoju poslodavnu organizaciju. Korištenje rada takvog vanjskog stručnjaka moglo bi predstavljati prijetnje pridržavanju temeljnih načela, osobito načela integriteta, objektivnosti te profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje.

290.3 Ovaj odjeljak sadrži zahtjeve i materijale za primjenu koji su relevantni za primjenu konceptualnog okvira u odnosu na korištenje rada vanjskog stručnjaka.

Zahtjevi i materijali za primjenu

Općenito

290.4 A1 Prijetnja temeljem osobnog interesa pridržavanju načela integriteta, profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje nastaje ako profesionalni računovođa obavlja profesionalnu djelatnost za koju nema dostatnu stručnost.

290.4 A2 Radnja koja bi mogla biti zaštitna mjera za razrješavanje takve prijetnje jest korištenje rada vanjskog stručnjaka za profesionalnu djelatnost koji ima kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za obavljanje posla potrebnog za takvu aktivnost.

290.4 A3 Vanjski stručnjak može biti angažiran za obavljanje specifičnog posla u svrhu podrške profesionalnoj aktivnosti koju obavlja profesionalni računovođa. Takav rad može biti u domeni koja je ustaljena ili je tek u nastajanju. Primjeri takvog rada uključuju:

- vrednovanje imovine poput složenih financijskih instrumenata, zemljišta i zgrada, postrojenja i strojeva, nakita, umjetničkih djela, antikviteta, nematerijalne imovine, imovine stečene poslovnim spajanjima i imovine čija vrijednost je možda bila umanjena;
- vrednovanje obveza kao što su one preuzete u poslovnim spajanjima, obveza iz stvarnih ili prijetećih sudskih sporova, ekoloških obveza, složenih financijskih instrumenata, obveza za čišćenje lokacije te onih povezanih s ugovorima o osiguranju ili planovima primanja za zaposlenike;
- izračun emisija stakleničkih plinova;
- mjerenje zagađivača koji se emitiraju u zrak, vodu i tlo;
- procjena informacija usmjerenih prema budućnosti o planovima dekarbonizacije subjekta;
- procjena primjene mehanizama prijeboja za subjekt, poput ugljika ili bioraznolikosti;
- ocjenjivanje proizvoda i materijala dizajniranih prema načelima održivog gospodarstva;
- procjena rezervi nafte i plina;
- tumačenje ugovora, zakona i regulative, uključujući porezne i radnopravne zakone i regulativu;

- procjenjivanje i ocjenjivanje IT sustava, uključujući i ono što je vezano uz kibernetičku sigurnost.

290.4 A4 Ovaj odjeljak se ne primjenjuje na:

(a) korištenje rada pojedinaca ili organizacija koje angažira profesionalni računovođa i koje su pod njegovim vodstvom, nadzorom i provjerom, primjerice, podizvođači; i

(b) korištenje informacija koje pružaju pojedinci ili organizacije koje su vanjski izvori informacija za opću uporabu. Primjeri tih izvora informacija uključuju one izvore koji pružaju podatke ili studije o industriji ili druge benchmarking podatke ili studije, poput informacija o statistici zaposlenosti, uključujući odrađene sate i tjednu naknadu po zemljopisnom području, o cijenama nekretnina, emisijama ugljika prema tipu vozila, tablice smrtnosti ili druge skupove podataka za opću uporabu.

Dogovaranje uvjeta angažmana s vanjskim stručnjakom

R290.5 Ako je profesionalni računovođa odlučio angažirati vanjskog stručnjaka za profesionalnu aktivnost i, uzimajući u obzir politike i postupke poslodavnog društva, identificirao vanjskog stručnjaka za tu svrhu, računovođa se mora dogovoriti o uvjetima angažmana s vanjskim stručnjakom, uključujući vrstu, opseg i ciljeve posla koji će obaviti vanjski stručnjak.

290.5 A1 Prilikom dogovaranja uvjeta angažmana, pitanja koja profesionalni računovođa može raspraviti s vanjskim stručnjakom uključuju:

- namjeravana svrha i vremenski raspored rada vanjskog stručnjaka;
- planirani pristup vanjskog stručnjaka radu;
- očekivanja vezana uz sljedeće:
  - povjerljivost rada vanjskog stručnjaka i ulaznih informacija tom radu;
  - informacije koje će pružiti vanjski stručnjak i vrsta tih informacija;
  - sadržaj i format dovršenog rada vanjskog stručnjaka, uključujući sve korištene pretpostavke i ograničenja tog rada;
  - naknade za rad vanjskog stručnjaka;
  - komunikacija vanjskog stručnjaka o bilo kakvoj neusklađenosti ili sumnji na neusklađenost sa zakonima i regulativom koje je počinio poslodavac profesionalnog računovođe, ili osobe koje su zadužene za upravljanje, menadžment ili druge osobe koje rade za ili su pod nadzorom poslodavca, a o čemu vanjski stručnjak postane svjestan prilikom obavljanja posla.

290.5 A2 Može se stvoriti prijetnja temeljem osobnog interesa, samoprovjere, zbliženosti ili zagovaranja pridržavanju načela integriteta, objektivnosti te profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje ako profesionalni računovođa angažira vanjskog stručnjaka koji nema potrebnu kompetentnost, sposobnosti ili objektivnost za obavljanje posla koji je potreban za određenu profesionalnu aktivnost.

Ocjenjivanje kompetentnosti, sposobnosti i objektivnosti vanjskog stručnjaka

R290.6 Profesionalni računovođa mora ocijeniti ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost za svrhe računovođe.

290.6 A1 Kompetentnost se odnosi na vrstu i razinu stručnosti vanjskog stručnjaka.

290.6 A2 Čimbenici koji su relevantni za ocjenjivanje toga ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost uključuju pitanja o tome:

- jesu li reference, obrazovanje, osposobljenost, iskustvo i reputacija vanjskog stručnjaka relevantni za ili jesu li u skladu s vrstom posla koji se treba obaviti;
- pripada li vanjski stručnjak relevantnom profesionalnom tijelu ili je li podložan nadzoru regulatornog tijela ili drugog tijela, te ako jest, je li vanjski stručnjak u dobrom statusu;
- je li bilo kakvih stegovnih mjera objavljenih od strane regulatornog tijela ili drugog tijela koje se odnose na kompetentnost vanjskog stručnjaka;
- je li rad vanjskog stručnjaka podložan zakonskim i regulatornim zahtjevima ili profesionalnim standardima koje izdaje priznato tijelo, ili slijedi li općeprihvaćena načela ili prakse u domeni ili području stručnosti vanjskog stručnjaka;
- hoće li vanjski stručnjak moći objasniti svoj rad, uključujući ulazne informacije, pretpostavke i korištene metodologije;
- je li vanjski stručnjak ranije obavljao slične poslove.

R290.7 Profesionalni računovođa mora ocijeniti ima li vanjski stručnjak potrebne sposobnosti za svrhu računovođe.

290.7 A1 Sposobnosti se odnose na sposobnost vanjskog stručnjaka za korištenje svoje kompetentnosti u okolnostima profesionalne aktivnosti.

290.7 A2 Čimbenici relevantni za ocjenjivanje toga ima li vanjski stručnjak potrebne sposobnosti uključuju:

- resurse dostupne vanjskom stručnjaku;
- hoće li vanjski stručnjak imati dostatno vremena za obavljanje posla.

R290.8 Profesionalni računovođa mora ocijeniti ima li vanjski stručnjak potrebnu objektivnost za svrhu računovođe.

290.8 A1 Objektivnost se odnosi na moguće učinke koje pristranost, sukob interesa ili neprimjereni utjecaj drugih ili pretjerano oslanjanje na druge mogu imati na profesionalnu ili poslovnu prosudbu vanjskog stručnjaka.

290.8 A2 Čimbenici koji su relevantni za utvrđivanje prijetnji objektivnosti vanjskog stručnjaka za razdoblje tijekom kojeg vanjski stručnjak obavlja posao uključuju pitanja o tome:

- je li vanjski stručnjak ili njegova poslodavna organizacija u stvarnom ili potencijalnom sukobu interesa ili ima li druge interese u vezi s radom koji vanjski stručnjak obavlja u subjektu;
- je li profesionalni računovođa svjestan moguće pristranosti koja bi mogla utjecati na rad vanjskog stručnjaka;
- obračunava li vanjski stručnjak uvjetnu naknadu i, ako da, koja je osnovica za tu naknadu;
- hoće li vanjski stručnjak ocjenjivati ili će se oslanjati na prethodne prosudbe ili aktivnosti koje je obavio vanjski stručnjak ili njegova poslodavna organizacija u vezi s predmetom rada vanjskog stručnjaka.

290.8 A3 Poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka je subjekt koji izravno zapošljava stručnjaka, bez obzira na pravni oblik zaposlenja, i ne odnosi se na druge subjekte koji bi mogli kontrolirati ili su na drugi način povezani s poslodavnom organizacijom.

290.8 A4 Drugi interesi koji mogu utjecati na razinu prijetnje objektivnosti vanjskog stručnjaka uključuju značajne financijske interese poput onih koji proizlaze iz naknada, cijene usluge ili poticajnih aranžmana povezanih s financijskim i nefinancijskim informacijama i donošenjem odluka.

290.8 A5 Primjeri prethodnih prosudbi ili aktivnosti koje je obavio vanjski stručnjak ili njegova poslodavna organizacija, a koje bi mogle predstavljati prijetnju objektivnosti vanjskog stručnjaka temeljem samoprovjere, uključuju:

- savjetovanje subjekta o pitanju za koje vanjski stručnjak obavlja posao;
- izradu podataka ili drugih informacija za subjekt odnosno oblikovanje, razvijanje, implementiranje, upravljanje održavanje, monitoring, ažuriranje ili nadogradnju informacijskog sustava subjekta koje vanjski stručnjak potom koristi pri obavljanju svojeg rada ili je predmet njegova rada.

290.8 A6 Čimbenici relevantni za ocjenjivanje razine takvih prijetnji objektivnosti vanjskog stručnjaka uključuju:

- postojanje uvjeta, politika i postupaka utvrđenih od strane profesije vanjskog stručnjaka, zakonodavstva, regulative ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka, uključujući i to je li vanjski stručnjak podložan etičkim standardima koje donosi tijelo odgovorno za donošenje takvih standarda u domeni stručnosti vanjskog stručnjaka;
- vrsta i opseg rada vanjskog stručnjaka;
- postojanje i adekvatnost bilo kojeg sustava upravljanja kvalitetom koji koristi vanjski stručnjak.

290.8 A7 Primjeri radnji koje bi mogle biti zaštitne mjere za razrješavanje prijetnji objektivnosti vanjskog stručnjaka uključuju:

- konzultacije s kvalificiranim osobljem ili profesionalnom osobom izvan poslodavne organizacije profesionalnog računovođe, a koji ima potrebnu stručnost za ocjenjivanje rada vanjskog stručnjaka za predviđenu svrhu;
- traženje od vanjskog stručnjaka da poduzme korake za razrješavanje sukoba interesa, primjerice, implementaciju mjera za odvajanje rada od takvog sukoba interesa;
- restrukturiranje ili dodjeljivanje dijela rada vanjskog stručnjaka koji stvara prijetnju drugom vanjskom stručnjaku.

Izvori informacija

290.9 A1 Informacije o kompetentnosti, sposobnostima i objektivnosti vanjskog stručnjaka mogu se dobiti iz različitih izvora, uključujući sljedeće:

- osobna povezanost ili iskustvo s prethodnim radom koji je obavljao vanjski stručnjak;
- postavljanje upita drugima unutar ili izvan poslodavnog društva profesionalnog računovođe koji su upoznati s radom vanjskog stručnjaka;
- razgovor s vanjskim stručnjakom o njegovom stručnom profilu, uključujući domenu stručnosti i poslovne aktivnosti;

- postavljanje upita profesionalnom tijelu ili industrijskoj udruzi vanjskog stručnjaka;
- članci, radovi ili knjige koje je napisao vanjski stručnjak i objavio priznati nakladnik ili u priznatom časopisu ili drugom mediju;
- objavljeni zapisi, poput onih o pravnim postupcima koji uključuju vanjskog stručnjaka;
- postavljanje upita menadžmentu poslodavne organizacije profesionalnog računovođe i, ako je različit, subjektu u kojem vanjski stručnjak obavlja posao u vezi s interesima i odnosima između vanjskog stručnjaka i poslodavne organizacije ili subjekta;
- interne kontrole, politike i postupci poslodavne organizacije profesionalnog računovođe.

Dodatna razmatranja pri ocjenjivanju kompetentnosti, sposobnosti i objektivnosti

290.10. A1 Ocjenjivanje ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za svrhu profesionalnog računovođe uključuje primjenu profesionalne prosudbe i korištenje testa razumne i informirane treće strane.

290.10 A2 Profesionalni računovođa može se suočiti s pritiskom da prekrši temeljna načela ako naiđe na poteškoće u donošenju zaključka ili ako nije u stanju zaključiti o tome ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za svrhu računovođe, ako je vanjski stručnjak već obavio značajan dio svog posla. U takvim okolnostima, Odjeljak 270 je relevantan za razmatranje načina rješavanja takvog pritiska.

Razmatranje novih informacija ili promjena činjenica ili okolnosti

R290.11 Profesionalni računovođa mora ponovno ocijeniti ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za svrhu računovođe kad se pojave nove informacije ili promjene u činjenicama i okolnostima.

Zaključivanje o kompetentnosti, sposobnostima i objektivnosti vanjskog stručnjaka

R290.12 Profesionalni računovođa ne smije koristiti rad vanjskog stručnjaka ako:

(a) ne može utvrditi ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetenciju ili sposobnosti, ili je li objektivan;

(b) utvrdi da vanjski stručnjak nema potrebnu kompetentnost ili sposobnosti za svrhu računovođe; ili

(c) utvrdi da postoje prijetnje objektivnosti vanjskog stručnjaka koje se ne mogu otkloniti ili smanjiti na prihvatljivu razinu.

290.12 A1 Ako profesionalni računovođa koristi rad takvog vanjskog stručnjaka, to stvara prijetnje njegovom pridržavanju načela integriteta, objektivnosti te profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje, koje se ne mogu ukloniti ili smanjiti na prihvatljivu razinu primjenom zaštitnih mjera.

Potencijalne prijetnje koje proizlaze iz korištenja rada vanjskog stručnjaka

290.13 A1 Prijetnje pridržavanju temeljnih načela i dalje mogu nastati korištenjem rada vanjskog stručnjaka čak i ako je profesionalni računovođa na zadovoljavajući način zaključio da vanjski stručnjak ima potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za svrhu računovođe.

Utvrđivanje prijetnji

290.14 A1 Primjeri činjenica i okolnosti koje mogu predstavljati prijetnju pridržavanju profesionalnog računovođe temeljnih načela pri korištenju rada vanjskog stručnjaka uključuju:

(a) prijetnje temeljem osobnog interesa

- Profesionalni računovođa nema dovoljno stručnosti da razumije i objasni zaključke i nalaze vanjskog stručnjaka.
- Na profesionalnog računovođu neprimjereno utječe ili se pretjerano oslanja na vanjskog stručnjaka ili više vanjskih stručnjaka prilikom obavljanja profesionalne aktivnosti.
- Profesionalni računovođa nema dovoljno vremena ili resursa za ocjenjivanje rada vanjskog stručnjaka.

(b) prijetnje temeljem samoprovjere

- Profesionalni računovođa koristi rad vanjskog stručnjaka koji se oslanja na prethodne prosudbe koje je donio računovođa i koje su dostavljene vanjskom stručnjaku za svrhe njegovog rada.

(c) prijetnje temeljem zagovaranja

- Profesionalni računovođa promiče angažman vanjskog stručnjaka koji ima poznatu pristranost prema zaključcima koji mogu pogodovati ili štetiti organizaciji koja zapošljava tog računovođu.

(d) prijetnje temeljem zbliženosti

- Profesionalni računovođa ima blizak osobni odnos s vanjskim stručnjakom.

(e) prijetnje temeljem zastrašivanja

- Profesionalni računovođa osjeća pritisak prikloniti se mišljenju vanjskog stručnjaka zbog njegovog percipiranog autoriteta.
- Profesionalni računovođa osjeća pritisak koristiti rad određenog vanjskog stručnjaka kako bi ispunio unutarnje ili vanjske ciljeve i očekivanja.

Ocjenjivanje prijetnji

290.15 A1 Čimbenici relevantni za procjenu razine takvih prijetnji uključuju:

- opseg i svrhu rada vanjskog stručnjaka;
- utjecaj rada vanjskog stručnjaka na aktivnost profesionalnog računovođe;
- vrstu profesionalne aktivnosti kojoj je namijenjen rad vanjskog stručnjaka;
- nadzor koji obavlja profesionalni računovođa koji se odnosi na korištenje vanjskog stručnjaka i njegovog rada;
- primjerenost i transparentnost podataka, pretpostavki i drugih ulaznih elemenata i metoda koje koristi vanjski stručnjak;
- sposobnost profesionalnog računovođe da razumije i objasni rad vanjskog stručnjaka te njegovu primjerenost za namjeravanu svrhu;

- pitanje podliježe li rad vanjskog stručnjaka tehničkim standardima izvedbe ili drugim profesionalnim ili industrijskim općeprihvaćenim praksama, ili zakonu ili regulativi;
- pitanje o tome da rad vanjskog stručnjaka, ako bi ga obavljale dvije ili više strana, vjerojatno ne bi bio značajno različit;
- dosljednost rada vanjskog stručnjaka, uključujući njegove zaključke ili nalaze, s ostalim informacijama;
- dostupnost drugih dokaza, uključujući recenzirana akademska istraživanja, koja podupiru pristup vanjskih stručnjaka;
- pitanje o tome vrši li društvo koje zapošljava profesionalnog računovođu pritisak da se prihvate zaključci ili nalazi vanjskog stručnjaka zbog vremena ili troškova koje je vanjski stručnjak utrošio na obavljanje posla.

Razrješavanje prijetnji

290.16 A1 Primjer radnje koja bi mogla ukloniti prijetnju temeljem zbliženosti je pronalaženje drugog vanjskog stručnjaka čiji rad bi se koristio.

290.16 A2 Primjeri radnji koje bi mogle biti zaštitne mjere za razrješavanje prijetnji uključuju:

- konzultacije s kvalificiranim osobljem ili stručnjakom izvan organizacije koja zapošljava profesionalnog računovođu, a koji imaju potrebnu stručnost za ocjenjivanje rada vanjskog stručnjaka, pribavljanje dodatnih ulaznih informacija ili preispitivanje primjerenosti rada vanjskog stručnjaka za namjeravanu svrhu;
- korištenje drugog vanjskog stručnjaka za ponovno izvođenje posla vanjskog stručnjaka;
- dogovor s menadžmentom profesionalnog računovođe o dodatnom vremenu ili resursima za dovršetak aktivnosti.

Ostale teme

Vanjski stručnjaci u nastajućim domenama ili područjima

290.17 A1 Stručnost u nastajućim domenama ili područjima može se razvijati ovisno o tome kako se razvijaju zakoni, regulativa i općeprihvaćene prakse. Nastajuće domene također mogu uključivati više područja stručnosti. Stoga može postojati ograničena dostupnost vanjskih stručnjaka u nastajućim domenama ili područjima.

290.17 A2 Informacije vezane uz neke od čimbenika relevantnih za ocjenjivanje kompetentnosti vanjskog stručnjaka iz točke 290.6 A2 možda neće biti dostupne u nastajućoj domeni ili području. Na primjer, možda neće biti javnog priznanja vanjskog stručnjaka; profesionalni standardi možda nisu doneseni ili profesionalna tijela možda nisu osnovana u nastajućoj domeni. U takvim okolnostima, čimbenik koji može pomoći profesionalnom računovođi u ocjenjivanju kompetentnosti vanjskog stručnjaka jest njegovo iskustvo u domeni koja je slična nastajućoj domeni, ili u etabliranom području, koje pruža razumnu osnovu za rad vanjskog stručnjaka u tom nastajućoj domeni.

Komuniciranje s menadžmentom i osobama koje su zadužene za upravljanje kad se koristi rad vanjskog stručnjaka

290.18 A1 Gdje je primjereno, profesionalni računovođa se potiče da komunicira s menadžmentom i osobama zaduženim za upravljanje o sljedećem:

- svrsi korištenja vanjskog stručnjaka i opsegu njegovog rada;
- ulogama i odgovornostima računovođe i vanjskog stručnjaka u obavljanju profesionalne aktivnosti;
- pojavi bilo kakvih prijetnji pridržavanju temeljnih načela od strane računovođe koje su nastale zbog korištenja rada vanjskog stručnjaka i načinu na koji su razriješene.

Dokumentacija

290.19 A1 Profesionalni računovođa se potiče dokumentirati:

- korake koje je računovođa poduzeo za ocjenjivanje kompetentnosti, sposobnosti i objektivnosti vanjskog stručnjaka te zaključke koji iz toga proizlaze.
- bilo kakve značajne prijetnje koje je računovođa utvrdio tijekom korištenja rada vanjskog stručnjaka i poduzete radnje za razrješavanje tih prijetnji;
- rezultate bilo kakvih značajnih rasprava s vanjskim stručnjakom.

ODJELJAK 320 (S OZNAČENIM PROMJENAMA)
PROFESIONALNA IMENOVANJA

…

Zahtjevi i materijali za primjenu

…

Korištenje rada stručnjaka

R320.10 Ako profesionalni računovođa namjerava koristiti rad stručnjaka tijekom obavljanja profesionalne aktivnosti, računovođa mora utvrditi je li takvo korištenje primjereno za namjeravanu svrhu.

320.10 A1 Za svrhe ovog odjeljka, rad vanjskog stručnjaka je isključen. Kad profesionalni računovođa namjerava koristiti rad vanjskog stručnjaka, primjenjuju se zahtjevi i materijali za primjenu navedeni u Odjeljku 390.

320.10 A2 Čimbenici koje profesionalni računovođa mora razmotriti ako namjerava koristiti rad stručnjaka uključuju:

- reputaciju i stručnost te resurse dostupne tom stručnjaku;
- pitanje o tome podliježe li stručnjak primjenjivim profesionalnim i etičkim standardima.

Takve informacije mogle bi se pribaviti iz prethodne suradnje sa stručnjakom ili kroz konzultacije s drugima.

…

Ostala razmatranja

320.12 A1 Ako profesionalni računovođa razmatra korištenje rada stručnjaka ili korištenje tehnoloških rezultata, važno je razmotriti je li računovođa u poziciji unutar društva da može pribaviti informacije u vezi s čimbenicima potrebnim za utvrđivanje je li takvo korištenje primjereno.

…

ODJELJAK 390 (NOVI)
KORIŠTENJE RADA VANJSKOG STRUČNJAKA

Uvod

390.1 Profesionalni računovođe moraju se pridržavati temeljnih načela i primjenjivati konceptualni okvir iz Odjeljka 120 kako bi utvrdili, ocijenili i razriješili prijetnje.

390.2 Profesionalni računovođa može koristiti rad vanjskog stručnjaka u obavljanju profesionalne usluge. Korištenje rada takvog vanjskog stručnjaka moglo bi stvarati prijetnje pridržavanju temeljnih načela, osobito načela integriteta, objektivnosti te profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje.

390.3 Ovaj odjeljak sadrži zahtjeve i materijale za primjenu koji su relevantni za primjenu konceptualnog okvira u odnosu na korištenje rada vanjskog stručnjaka. Odjeljak 5390 uređuje korištenje rada vanjskog stručnjaka u angažmanima s izražavanjem uvjerenja o održivosti ili drugim profesionalnim uslugama koje se pružaju istom klijentu s izražavanjem uvjerenja o održivosti. Ostali profesionalni standardi mogu uređivati kompetentnost, sposobnosti i objektivnost vanjskog stručnjaka kao čimbenike koji značajno utječu na to hoće li rad vanjskog stručnjaka biti adekvatan za svrhe profesionalnog računovođe.

Zahtjevi i materijali za primjenu

Općenito

390.4 A1 Prijetnja temeljem osobnog interesa pridržavanju načela integriteta, profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje nastaje ako profesionalni računovođa obavlja profesionalnu uslugu za koju nema dostatnu stručnost.

390.4 A2 Radnja koja bi mogla biti zaštitna mjera za razrješavanje takve prijetnje jest korištenje rada vanjskog stručnjaka za profesionalnu uslugu koji ima kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za isporuku posla koji je potreban za takvu uslugu.

390.4 A3 Vanjski stručnjak može biti angažiran za obavljanje specifičnih poslova koji podržavaju profesionalnu uslugu koju pruža profesionalni računovođa. Takav rad može biti u domeni koja je ustaljena ili je tek u nastajanju. Primjeri takvog rada uključuju:

- vrednovanje imovine poput složenih financijskih instrumenata, zemljišta i zgrada, postrojenja i strojeva, nakita, umjetničkih djela, antikviteta, nematerijalne imovine, imovine stečene poslovnim spajanjima i imovine čija vrijednost je možda umanjena;
- vrednovanje obveza kao što su one preuzete u poslovnim spajanjima, obveza iz stvarnih ili prijetećih sudskih sporova, obveza povezanih sa zaštitom okoliša, složenih financijskih instrumenata, obveza za čišćenje lokacije te onih povezanih s ugovorima o osiguranju ili planovima primanja za zaposlenike;
- izračun emisija stakleničkih plinova;
- mjerenje zagađivača koji se emitiraju u zrak, vodu i tlo;
- procjena informacija usmjerenih prema budućnosti o planovima dekarbonizacije subjekta;
- procjena primjene mehanizama prijeboja za subjekt, poput ugljika ili bioraznolikosti;.
- ocjenjivanje proizvoda i materijala dizajniranih prema načelima održivog gospodarstva;.

- procjena rezervi nafte i plina;
- tumačenje ugovora, zakona i regulative, uključujući porezne i zakone i regulativu iz područja radnog prava;
- procjenjivanje i ocjenjivanje IT sustava, uključujući ono što je povezano s kibernetičkom sigurnošću.

390.4 A4 Ovaj odjeljak se ne primjenjuje na:

(a) korištenje rada stručnjaka kojeg je klijent zaposlio ili angažirao kako bi mu pomogao u pripremi financijskih ili nefinancijskih informacija; takav rad smatra se informacijama koje pruža menadžment;

(b) korištenje rada pojedinaca ili organizacija koje angažira profesionalni računovođa i koje su pod njegovim usmjeravanjem, nadzorom i pregledom, kao što su, primjerice, podizvođači; i

(c) korištenje informacija koje pružaju pojedinci ili organizacije koje su vanjski izvori informacija za opću uporabu. Primjeri tih izvora informacija uključuju one koji pružaju podatke o industriji ili druge benchmarking podatke ili studije, poput podataka o statistici zaposlenosti uključujući podatke o odrađenim satima i tjednoj naknadi po zemljopisnom području, cijenama nekretnina, emisijama ugljika prema tipu vozila, tablice smrtnosti ili druge skupove podataka za opću uporabu.

390.4 A5 Ovaj odjeljak ne uređuje ocjenjivanje prikladnosti rada vanjskog stručnjaka od strane profesionalnog računovođe za svrhe profesionalne usluge koju je obavio računovođa, niti implikacije za angažman ako računovođa utvrdi da takav rad nije adekvatan. Takve implikacije mogu biti uređene u drugim profesionalnim standardima.

Dogovaranje o uvjetima angažmana s vanjskim stručnjakom

Sve profesionalne usluge

R390.5 Ako je profesionalni računovođa odlučio angažirati vanjskog stručnjaka za profesionalnu uslugu i ako je identificirao vanjskog stručnjaka za tu svrhu, računovođa mora, u mjeri u kojoj to već nije uređeno zakonom, regulativom ili drugim profesionalnim standardima, dogovoriti uvjete angažmana s vanjskim stručnjakom, uključujući:

(a) vrstu, opseg i ciljeve posla koji vanjski stručnjak treba obaviti; i

(b) u kontekstu revizije, uvida ili drugih angažmana s izražavanjem uvjerenja:

(i) dostavljanje informacija u pisanom obliku u svrhu pomoći računovođi pri ocjenjivanju objektivnosti vanjskog stručnjaka; i

(ii) obvezu vanjskog stručnjaka da će tijekom razdoblja obuhvaćenog revizijom, uvidom ili drugim izvještajem s izražavanjem uvjerenja komunicirati sve promjene u informacijama koje su pružene do samog izdavanja tog izvještaja.

390.5 A1 U dogovaranju uvjeta angažmana, pitanja koja bi profesionalni računovođa mogao raspraviti s vanjskim stručnjakom uključuju:

- namjeravano korištenje i vremenski raspored rada vanjskog stručnjaka;
- planirani pristup vanjskog stručnjaka radu;

- očekivanja vezana uz sljedeće:
  - povjerljivost rada vanjskog stručnjaka i ulaznih elemenata taj rad;
  - informacije koje će pružiti vanjski stručnjak i vrsta tih informacija;
  - sadržaj i format dovršenog rada vanjskog stručnjaka, uključujući sve korištene pretpostavke i ograničenja tog rada;
  - naknade za rad vanjskog stručnjaka;
  - komunikaciju vanjskog stručnjaka o bilo kakvom nepridržavanju ili sumnji na nepridržavanje zakona i regulative koje je počinio klijent, ili oni koji su zaduženi za upravljanje, menadžment ili drugi koji rade za ili pod vodstvom klijenta, a o čemu vanjski stručnjak postane svjestan tijekom obavljanja posla.

390.5 A2 Prijetnja temeljem osobnog interesa, samoprovjere, zbliženosti, ili zagovaranja pridržavanju načela integriteta, objektivnosti i profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje može biti stvorena ako profesionalni računovođa koristi vanjskog stručnjaka koji nema potrebnu kompetentnost, sposobnosti ili objektivnost za obavljanje posla koji je potreban za određenu profesionalnu uslugu.

Ocjenjivanje kompetentnosti, sposobnosti i objektivnosti vanjskog stručnjaka

Sve profesionalne usluge

R390.6 Profesionalni računovođa mora ocijeniti ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost za svrhu računovođe.

390.6 A1 Kompetentnost se odnosi na vrstu i razinu stručnosti vanjskog stručnjaka.

390.6 A2 Čimbenici relevantni za ocjenjivanje pitanja o tome ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost uključuju pitanja o tome:

- jesu li reference, obrazovanje, osposobljavanje, iskustvo i reputacija vanjskog stručnjaka relevantni za ili dosljedni s vrstom posla koji se treba obaviti;
- pripada li vanjski stručnjak relevantnom profesionalnom tijelu ili je li podložan nadzoru regulatornog tijela ili drugog tijela, te ako jest, je li vanjski stručnjak u dobrom statusu;
- je li bilo kakvih stegovnih mjera koje su objavljene od strane regulatornog tijela ili drugog tijela vezanih uz kompetentnost vanjskog stručnjaka;
- je li rad vanjskog stručnjaka podložan zakonskim i regulatornim zahtjevima ili profesionalnim standardima koje izdaje priznato tijelo, ili slijedi li općeprihvaćena načela ili prakse u domeni ili području stručnosti vanjskog stručnjaka;
- hoće li vanjski stručnjak moći objasniti svoj rad, uključujući ulazne elemente, korištene pretpostavke i metodologije;
- je li vanjski stručnjak ranije obavljao slične poslove.

R390.7 Profesionalni računovođa mora ocijeniti ima li vanjski stručnjak potrebne sposobnosti za svrhu računovođe.

390.7 A1 Sposobnosti se odnose na sposobnost vanjskog stručnjaka da koristi svoju kompetentnost u okolnostima profesionalne usluge.

390.7 A2 Čimbenici relevantni za ocjenjivanje toga ima li vanjski stručnjak potrebne sposobnosti uključuju:

- resurse koji su dostupni vanjskom stručnjaku;
- ima li vanjski stručnjak dovoljno vremena za obavljanje posla.

R390.8 Profesionalni računovođa mora ocijeniti ima li vanjski stručnjak potrebnu objektivnost za računovođinu svrhu.

390.8 A1 Objektivnost se odnosi na moguće učinke koje pristranost, sukob interesa ili neprimjereni utjecaj drugih ili pretjerano oslanjanje na druge mogu imati na profesionalnu ili poslovnu prosudbu vanjskog stručnjaka.

390.8 A2 Čimbenici relevantni za utvrđivanje prijetnji objektivnosti vanjskog stručnjaka u razdoblju tijekom kojeg vanjski stručnjak obavlja posao uključuju pitanja o tome:

- jesu li vanjski stručnjak ili njegova poslodavna organizacija u stvarnom ili potencijalnom sukobu interesa u vezi s radom koji vanjski stručnjak obavlja u subjektu;
- je li profesionalni računovođa svjestan moguće pristranosti koja bi mogla utjecati na rad vanjskog stručnjaka;
- hoće li vanjski stručnjak obračunati uvjetnu naknadu i, ako da, osnovicu za tu naknadu;
- hoće li vanjski stručnjak ocjenjivati ili se oslanjati na prethodne procjene ili aktivnosti koje je obavio vanjski stručnjak ili njegova poslodavna organizacija u vezi s predmetom rada vanjskog stručnjaka.

390.8 A3 Poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka je subjekt koji izravno zapošljava stručnjaka, bez obzira na pravni oblik zaposlenja, i ne odnosi se na druge subjekte koji bi mogli kontrolirati ili su na drugi način povezani s organizacijom koja zapošljava.

390.8 A4 Primjeri prethodnih prosudbi ili aktivnosti koje je obavio vanjski stručnjak ili njegova poslodavna organizacija, a koje bi mogle stvoriti prijetnju objektivnosti vanjskog stručnjaka temeljem samoprovjere, uključuju:

- prethodno obavljeno savjetovanje subjekta o pitanju za koje vanjski stručnjak obavlja posao;
- prethodno sastavljanje podataka ili drugih informacija, ili dizajniranje, razvoj, implementacija, upravljanje, održavanje, obavljanje monitoringa, ažuriranje ili nadogradnja IT sustava za subjekt koji se zatim koristi od strane vanjskog stručnjaka za obavljanje posla ili je predmet tog rada.

390.8 A5 Čimbenici koji su relevantni za ocjenjivanje razine takvih prijetnji objektivnosti vanjskog stručnjaka uključuju:

- postojanje uvjeta, politika i postupaka uspostavljenih od strane profesije vanjskog stručnjaka, zakonodavstva, regulative ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka, uključujući i pitanje o tome je li vanjski stručnjak podložan etičkim standardima koje izdaje tijelo odgovorno za izdavanje takvih standarda u domeni stručnosti vanjskog stručnjaka;
- vrsta i opseg rada vanjskog stručnjaka;
- postojanje i adekvatnost bilo kojeg sustava upravljanja kvalitetom koji koristi vanjski stručnjak.

390.8 A6 Primjeri radnji koje bi mogle biti zaštitne mjere za razrješavanje prijetnji objektivnosti vanjskog

stručnjaka uključuju:

- konzultacije s kvalificiranim osobljem ili stručnjakom izvan društva profesionalnog računovođe, koji ima potrebnu stručnost za procjenu rada vanjskog stručnjaka za namjeravanu svrhu;
- postavljanje zahtjeva vanjskom stručnjaku da poduzme korake za razrješavanje sukoba interesa, primjerice, implementacija mjera za odvajanje rada od takvog sukoba interesa;
- restrukturiranje ili dodjeljivanje dijela rada vanjskog stručnjaka koji stvara prijetnju drugom vanjskom stručnjaku.

Izvori informacija

390.9 A1 Informacije o kompetentnosti, sposobnostima i objektivnosti vanjskog stručnjaka mogu se pribaviti iz različitih izvora, uključujući:

- kroz osobnu povezanost ili iskustvo s prethodnim radom koji je obavljao vanjski stručnjak;
- postavljanje upita drugima unutar ili izvan društva koje zapošljava profesionalnog računovođu koji su upoznati s radom vanjskog stručnjaka;
- razgovor s vanjskim stručnjakom o njegovim pozadinskim informacijama, uključujući domenu stručnosti i poslovne aktivnosti;
- postavljanje upita profesionalnom tijelu ili industrijskoj udruzi vanjskog stručnjaka;
- članci, radovi ili knjige koje je napisao vanjski stručnjak i objavio priznati nakladnik ili u priznatom časopisu ili drugom mediju;
- objavljeni zapisi, poput onih o pravnim postupcima koji uključuju vanjskog stručnjaka;
- postavljanje upita klijentu i, ako je različit, subjektu u kojem vanjski stručnjak obavlja posao u vezi s interesima i odnosima između vanjskog stručnjaka i klijenta ili subjekta;
- sustav upravljanja kvalitetom u društvu profesionalnog računovođe.

Dodatna razmatranja pri ocjenjivanju kompetentnosti, sposobnosti i objektivnosti

390.10. A1 Ocjenjivanje ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za svrhu profesionalnog računovođe uključuje primjenu profesionalne prosudbe i korištenje testa razumne i informirane treće strane.

390.10 A2 Profesionalni računovođa može se suočiti s pritiskom da prekrši temeljna načela ako naiđe na poteškoće u donošenju zaključka ili ako nije u stanju zaključiti o tome ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za svrhu računovođe, ako je vanjski stručnjak već obavio značajan dio svog posla. U takvim okolnostima, Odjeljak 270 je relevantan za razmatranje načina rješavanja takvog pritiska.

Dodatna razmatranja objektivnosti za revizijske angažmane, angažmane za uvid i druge angažmane s izražavanjem uvjerenja izvan opsega Dijela 5

390.11 A1 Dionici imaju povećana očekivanja u pogledu objektivnosti vanjskog stručnjaka čiji se rad koristi u reviziji, uvidu ili drugim angažmanima s izražavanjem uvjerenja izvan opsega Dijela 5. Stoga točke od R390.12 do R390.19 propisuju daljnje radnje za ocjenjivanje objektivnosti vanjskog stručnjaka u takvim angažmanima, u skladu s točkom R390.8.

Revizijski angažmani i angažmani uvida za klijente koji nisu subjekti od javnog interesa te svi drugi angažmani s izražavanjem uvjerenja izvan opsega Dijela 5

R390.12 Profesionalni računovođa mora zatražiti od vanjskog stručnjaka da dostavi u pisanom obliku:

(A) prema njegovom najboljem znanju i uvjerenju;

(B) u odnosu na subjekt u kojem vanjski stručnjak obavlja posao; i

(C) od početka razdoblja obuhvaćenog revizijom, uvidom ili drugim izvještajem s izražavanjem uvjerenja do završetka rada vanjskog stručnjaka,

informacije o:

(a) svim izravnim financijskim interesima ili značajnom neizravnom financijskom interesu u subjektu koji drži vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka;

(b) svakom stvarnom ili potencijalnom sukobu interesa vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka a koji ta organizacija može imati u odnosu na rad koji vanjski stručnjak obavlja u subjektu; i

(c) svim prethodnim ili tekućim angažmanima između vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije i subjekta.

R390.13 Profesionalni računovođa također mora zatražiti od vanjskog stručnjaka da dostavi u pisanom obliku:

(a) prema njegovom najboljem znanju i uvjerenju; i

(b) od početka razdoblja obuhvaćenog revizijom, uvidom ili drugim izvještajem s izražavanjem uvjerenja do završetka rada vanjskog stručnjaka,

informacije o svim dodatnim interesima, odnosima ili okolnostima između vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka i subjekta u kojem vanjski stručnjak obavlja posao.

390.13 A1 Povrh interesa, odnosa ili okolnosti iz točke R390.13, točka R390.14 navodi druge interese, odnose ili okolnosti između vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka i subjekta u kojem vanjski stručnjak obavlja posao.

390.13 A2 Čimbenici koji su relevantni za odlučivanje o tome hoće li tražiti informacije o dodatnim interesima, odnosima ili okolnostima od vanjskog stručnjaka uključuju:

- opseg djelatnosti vanjskog stručnjaka;
- raspon usluga koje nudi vanjski stručnjak;
- koliko dugo vanjski stručnjak obavlja djelatnost;
- složenost rada vanjskog stručnjaka;
- utjecaj rada vanjskog stručnjaka na angažman profesionalnog računovođe.

Na primjer, što je opseg djelatnosti vanjskog stručnjaka veći, to je širi spektar usluga, ili što duže obavlja djelatnost, veća je vjerojatnost da će postojati dodatni interesi, odnosi ili okolnosti između vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije i subjekta.

Angažmani revizije i uvida za klijente koji su subjekti od javnog interesa

R390.14 Profesionalni računovođa mora razmotriti hoće li zatražiti od vanjskog stručnjaka da pismeno dostavi:

(A) prema njegovom najboljem znanju i uvjerenju;

(B) u odnosu na subjekt u kojem vanjski stručnjak obavlja posao; i

(C) od početka razdoblja obuhvaćenog revizijskim izvještajem ili izvještajem o uvidu do završetka rada vanjskog stručnjaka,

informacije o:

(a) svakom izravnom financijskom interesu ili značajnom neizravnom financijskom interesu u subjektu koji drži vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka;

(b) svakom zajmu ili jamstvu za zajam koje subjektu daje vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka, osim kad zajam ili jamstvo nije bitno za vanjskog stručnjaka, njegovu najužu obitelj ili poslodavnu organizaciju vanjskog stručnjaka, ovisno o tome kako je primjenjivo, i subjekt;

(c) svakom zajmu ili jamstvu za zajam koje prihvatio vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka od subjekta, ako je riječ o banci ili sličnoj instituciji, osim tamo gdje se zajam ili jamstvo daje prema uobičajenim postupcima kreditiranja, odredbama i uvjetima i ;

(d) svakom zajmu ili jamstvu za zajam koje prihvaća vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka od subjekta ako subjekt nije banka ili slična institucija, osim kada zajam ili jamstvo nije bitno za vanjskog stručnjaka, njegovu najužu obitelj ili poslodavnu organizaciju vanjskog stručnjaka, ovisno o tome kako je primjenjivo, i subjekt;

(e) bilo kakav blizak poslovni odnos između vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka i subjekta ili njegovog menadžmenta, osim tamo gdje je financijski interes, ako ga ima, nebitan i poslovni odnos je nevažan za vanjskog stručnjaka, njegovu najužu obitelj ili poslodavnu organizaciju vanjskog stručnjaka, kako je primjenjivo, te za subjekt ili njegov menadžment;

(f) svim prethodnim ili tekućim angažmanima između vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije i subjekta;

(g) svakoj naknadi ili uvjetnoj naknadi ili ovisnosti o naknadama ili drugim vrstama naknada koje vanjski stručnjak ili njegova poslodavna organizacija duguju ili su nedavno primili od subjekta;

(h) svim darovima ili drugim pogodnostima koje je prihvatio vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka od subjekta, osim onih koji su trivijalni i beznačajni;

(i) svakom stvarnom ili potencijalnom sudskom sporu između vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije i subjekta;

(j) svakoj poziciji koju u tekućem razdoblju obnaša ili poziciji koju je ranije obnašao vanjski stručnjak kao direktor, službenik ili zaposlenik subjekta;

(k) svakoj poziciji koju u tekućem razdoblju obnaša ili poziciju koju je ranije obnašala najuža obitelj vanjskog stručnjaka ili menadžment poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka kao direktor ili

službenik subjekta, ili zaposlenik u poziciji u kojoj ima značajan utjecaj na pripremu financijskih ili nefinancijskih informacija subjekta o kojima će profesionalni računovođa izraziti mišljenje ili zaključak, ili isprave koje su podloga za takve informacije;

(l) svakoj prethodnoj javnoj izjavi vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije koja je branila subjekt;

(m) vrsti i opsegu bilo kakvih interesa i odnosa između vlasnika koji imaju kontrolu, ako takvih ima, nad poslodavnom organizacijom vanjskog stručnjaka i subjekta; i

(n) svakom stvarnom ili potencijalnom sukobu interesa koji vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka mogu imati u vezi s radom koji vanjski stručnjak obavlja u subjektu; i

s obzirom na trajanje odnosa vanjskog stručnjaka i njegove poslodavne organizacije sa subjektom:

(o) koliko dugo traje taj odnos.

Razmatranja vezana uz tim vanjskog stručnjaka i kad klijent nije subjekt u kojem vanjski stručnjak obavlja posao

Svi revizijski angažmani, angažmani za uvid i drugi angažmani s izražavanjem uvjerenja izvan opsega Dijela 5

R390.15 Kad vanjski stručnjak koristi tim za obavljanje posla, profesionalni računovođa mora zatražiti od vanjskog stručnjaka da svi članovi tima vanjskog stručnjaka dostave informacije navedene u točkama od R390.12 do R390.14 u pisanom obliku, ovisno o tome kako je primjenjivo, u vezi sa subjektom u kojem vanjski stručnjak obavlja posao.

R390.16 Ako klijent profesionalnog računovođe nije subjekt u kojem vanjski stručnjak obavlja posao, profesionalni računovođa također mora zatražiti od vanjskog stručnjaka da dostavi u pisanom obliku:

(A) prema njegovom najboljem znanju i uvjerenju;

(B) u odnosu na klijenta; i

(C) od početka razdoblja obuhvaćenog revizijom, uvidom ili drugim izvještajem s izražavanjem uvjerenja do završetka rada vanjskog stručnjaka,

informacije o:

(a) svakom izravnom financijskom interesu ili značajnom neizravnom financijskom interesu u klijentu koji drži vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka;

(b) svakom stvarnom ili potencijalnom sukobu interesa koji vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka može imati s klijentom; i

(c) svim prethodnim ili tekućim angažmanima između vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije i klijenta.

R390.17 Profesionalni računovođa također mora razmotriti hoće li zatražiti od vanjskog stručnjaka da dostavi u pisanom obliku:

(a) prema njegovom najboljem znanju i uvjerenju; i

(b) od početka razdoblja obuhvaćenog revizijom, uvidom ili drugim izvještajem s izražavanjem uvjerenja do završetka rada vanjskog stručnjaka,

informacije o svim dodatnim interesima, odnosima ili okolnostima između vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka i klijenta.

390.17 A1 Povrh interesa, odnosa ili okolnosti iz točke R390.17, točka R390.14 navodi druge interese, odnose ili okolnosti između vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka i klijenta.

390.17 A2 Čimbenici koji su relevantni pri odlučivanju o tome hoće li zatražiti informacije o dodatnim interesima, odnosima ili okolnostima od vanjskog stručnjaka uključuju:

- opseg djelatnosti vanjskog stručnjaka;
- raspon usluga koje nudi vanjski stručnjak;
- koliko dugo vanjski stručnjak obavlja djelatnost;
- je li klijent subjekt od javnog interesa;
- vrstu odnosa između klijenta i subjekta u kojem vanjski stručnjak obavlja posao;
- opseg i složenost klijentovog poslovanja;
- složenost rada vanjskog stručnjaka;
- utjecaj rada vanjskog stručnjaka na angažman profesionalnog računovođe.

Na primjer, što je opseg djelatnosti vanjskog stručnjaka veći, to je širi spektar usluga, ili što duže obavlja djelatnost, veća je vjerojatnost da će postojati dodatni interesi, odnosi ili okolnosti između vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije i subjekta.

390.17 A3 Informacije o interesima, odnosima ili okolnostima između vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije i klijenta mogu se pribaviti postavljanjem upita klijentu, ako okolnosti angažmana dopuštaju da se klijentu priopći korištenje vanjskog stručnjaka.

Potencijalne prijetnje objektivnosti vanjskog stručnjaka

390.18 A1 Prijetnje objektivnosti vanjskog stručnjaka temeljem osobnog interesa, zbliženosti ili zastrašivanja mogu nastati zbog interesa, odnosa ili okolnosti koje su otkrivene sukladno točkama od R390.12 do R390.17, ovisno o tome što je primjenjivo.

390.18 A2 Čimbenici koji su relevantni za procjenu razine takvih prijetnji objektivnosti vanjskog stručnjaka uključuju, uz one navedene u točki 390.8 A5:

- je li riječ o izravnom ili neizravnom financijskom interesu, te je li takav financijski interes značajan za vanjskog stručnjaka, njegovu najužu obitelj ili poslodavnu organizaciju vanjskog stručnjaka, ovisno o tome što je primjenjivo;
- omogućuje li financijski interes vanjskom stručnjaku, njegovoj najužoj obitelji ili poslodavnoj organizaciji vanjskog stručnjaka, ovisno o tome što je primjenjivo, da kontrolira ili značajno utječe na subjekt u kojem vanjski stručnjak obavlja posao;
- značajnost ili važnost bliskog poslovnog odnosa između vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka, ovisno o tome što je primjenjivo, i subjekta ili njegovog menadžmenta.
- značaj bilo kakvih dospjelih naknada koje vanjskom stručnjaku ili njegovoj poslodavnoj organizaciji duguje subjekt ili su nedavno primljene od subjekta;

- ulogu pojedinca unutar tima vanjskog stručnjaka;
- vrstu i vrijednost darova ili drugih koristi za vanjskog stručnjaka, njegovu najužu obitelj ili poslodavnu organizaciju vanjskog stručnjaka;
- materijalnost ili značaj sudskog spora i odnosi li se sudski spor na prethodni rad vanjskog stručnjaka u subjektu;
- duljinu vremena od kada je vanjski stručnjak napustio subjekt kao direktor, službenik ili zaposlenik subjekta;
- poziciju u subjektu koju drži najuža obitelj vanjskog stručnjaka ili menadžment poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka;
- vrstu bilo kakvog zagovaranja za subjekt ako je vanjski stručnjak ili njegova poslodavna organizacija dala bilo kakvu prethodnu izjavu u korist subjekta.

390.18 A3 Primjeri radnji koje bi mogle ukloniti prijetnje objektivnosti vanjskog stručnjaka uključuju postavljanje zahtjeva vanjskom stručnjaku za:

- prekidanje bliskog poslovnog odnosa;
- isključivanje dotične osobe iz tima vanjskog stručnjaka;
- odbijanje primanja darova ili drugih pogodnosti koje nudi subjekt.

390.18 A4 Primjeri radnji koje bi mogle biti zaštitne mjere za razrješavanje prijetnji objektivnosti vanjskog stručnjaka uključuju, uz one navedene u točki 390.8 A6, zahtijevanje od vanjskog stručnjaka:

- otuđivanje dostatnog dijela financijskog interesa tako da preostali dio tog interesa više nije značajan;
- smanjivanje značaja bliskog poslovnog odnosa;
- strukturiranje odgovornosti dotične osobe na način da se ne bavi pitanjima koja su u nadležnosti člana najuže obitelji koji je direktor ili službenik subjekta, ili zaposlenika koji može značajno utjecati na pripremu financijskih ili nefinancijskih informacija subjekta o kojima će profesionalni računovođa iznijeti mišljenje ili zaključak ili na isprave koje su podloga za takve informacije;
- vraćanje darova ili drugih pogodnosti subjektu što je prije moguće nakon što su prihvaćeni.

Razmatranje novih informacija ili promjena činjenica ili okolnosti

Sve profesionalne usluge

R390.19 Profesionalni računovođa mora ponovno ocijeniti ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za svrhu računovođe kad se pojave nove informacije ili promjene u činjenicama i okolnostima.

Revizija, uvid i drugi angažmani s izražavanjem uvjerenja

R390.20 Profesionalni računovođa mora ponovno ocijeniti ima li vanjski stručnjak potrebnu objektivnost za svrhu računovođe kad do izdavanja tog izvještaja postoje bilo kakve promjene koje su priopćene sukladno točki R390.5(b)(ii) a koje se mogu pojaviti tijekom razdoblja obuhvaćenog izvještajem o reviziji ili uvidu

ili drugim izvještajem s izražavanjem uvjerenja.

Zaključivanje o kompetentnosti, sposobnostima i objektivnosti vanjskog stručnjaka

Sve profesionalne usluge

R390.21 Profesionalni računovođa ne smije koristiti rad vanjskog stručnjaka ako:

(a) ne može utvrditi ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost ili sposobnosti, ili je li objektivan;

(b) utvrdi da vanjski stručnjak nema potrebnu kompetentnost ili sposobnosti za svrhu računovođe; ili

(c) utvrdi da postoje prijetnje objektivnosti vanjskog stručnjaka koje se ne mogu eliminirati ili smanjiti na prihvatljivu razinu.

390.21 A1 Okolnosti u kojima profesionalni računovođa ne bi mogao utvrditi ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost ili sposobnosti, ili je li objektivan, uključuju:

- vanjski stručnjak ne može dati niti jednu od traženih informacija iz točaka od R390.12 do R390.17 zbog ograničenja povjerljivosti u zakonu ili regulativi;
- u vezi s konkretnim informacijama traženim u točkama od R390.12 do R390.17 o članu najuže obitelji vanjskog stručnjaka ili njegovoj poslodavnoj organizaciji, vanjski stručnjak nije u mogućnosti dobiti njihovu suglasnost za takvo otkrivanje informacija.

390.21 A2 Ako profesionalni računovođa koristi rad takvog vanjskog stručnjaka, to stvara prijetnje njegovom pridržavanju načela integriteta, objektivnosti te profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje, koje se ne mogu ukloniti ili smanjiti na prihvatljivu razinu primjenom zaštitnih mjera.

Potencijalne prijetnje koje proizlaze iz korištenja rada vanjskog stručnjaka

Sve profesionalne usluge

390.22 A1 Prijetnje pridržavanju temeljnih načela i dalje mogu nastati korištenjem rada vanjskog stručnjaka čak i ako je profesionalni računovođa na zadovoljavajući način zaključio da vanjski stručnjak ima potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za svrhu računovođe.

Utvrđivanje prijetnji

390.23 A1 Primjeri činjenica i okolnosti koje mogu predstavljati prijetnju pridržavanju temeljnih načela od strane profesionalnog računovođe pri korištenju rada vanjskog stručnjaka uključuju:

(a) prijetnje temeljem osobnog interesa

- profesionalni računovođa nema dovoljno stručnosti da razumije i objasni zaključke i nalaze vanjskog stručnjaka;
- na profesionalnog računovođu postoji neprimjeren utjecaj vanjskog stručnjaka ili se profesionalni računovođa pretjerano oslanja na vanjskog stručnjaka ili više vanjskih stručnjaka prilikom pružanja profesionalne usluge;

- profesionalni računovođa nema dovoljno vremena ili resursa za ocjenjivanje rada vanjskog stručnjaka;

(b) prijetnje temeljem samoprovjere

- profesionalni računovođa koristi rad vanjskog stručnjaka koji se oslanja na prethodne procjene koje je računovođa donio i koje su dostavljene vanjskom stručnjaku za potrebe njegovog rada;

(c) prijetnje temeljem zagovaranja

- profesionalni računovođa promiče angažman vanjskog stručnjaka koji ima poznatu pristranost prema zaključcima koji mogu pogodovati ili štetiti klijentu;

(d) prijetnje temeljem zbliženosti

- profesionalni računovođa ima blizak osobni odnos s vanjskim stručnjakom;

(e) prijetnje zastrašivanjem

- profesionalni računovođa osjeća pritisak da prihvati mišljenje vanjskog stručnjaka zbog njegovog percipiranog autoriteta;
- profesionalni računovođa osjeća pritisak da koristi rad određenog vanjskog stručnjaka kako bi ispunio interne ili vanjske ciljeve i očekivanja.

Ocjenjivanje prijetnji

390.24 A1 Čimbenici koji su relevantni za ocjenjivanje razine takvih prijetnji uključuju:

- opseg i svrhu rada vanjskog stručnjaka;
- utjecaj rada vanjskog stručnjaka na angažman profesionalnog računovođe;
- vrstu profesionalne usluge za koju se rad vanjskog stručnjaka namjerava koristiti;
- nadzor profesionalnog računovođe vezan uz korištenje vanjskog stručnjaka i rada vanjskog stručnjaka;
- primjerenost i transparentnost podataka, pretpostavki i drugih ulaznih elemenata i metoda koje koristi vanjski stručnjak;
- sposobnost profesionalnog računovođe da razumije i objasni rad vanjskog stručnjaka te njegovu primjerenost za predviđenu namjenu;
- pitanje je li rad vanjskog stručnjaka podložan tehničkim standardima izvedbe ili drugim profesionalnim ili industrijskim općeprihvaćenim praksama, ili zakonu ili regulativi;
- pitanje o tome da rad vanjskog stručnjaka, ako bi ga obavljale dvije ili više strana, vjerojatno ne bi bio značajno različit;
- dosljednost rada vanjskog stručnjaka, uključujući njegove zaključke ili nalaze, s drugim informacijama;
- dostupnost drugih dokaza, uključujući recenzirana akademska istraživanja, koja podupiru pristup vanjskih stručnjaka;

- stvara li društvo profesionalnog računovođe pritisak da se prihvate zaključci ili nalazi vanjskog stručnjaka zbog vremena ili troškova koje je vanjski stručnjak utrošio na obavljanje posla.

Razrješavanje prijetnji

390.25 A1 Primjer radnje koja bi mogla ukloniti prijetnju temeljem zbliženosti je pronalaženje i korištenje drugog vanjskog stručnjaka.

390.25 A2 Primjeri radnji koje bi mogle biti zaštitne mjere za razrješavanje prijetnji uključuju:

- konzultacije s kvalificiranim osobljem ili profesionalnom osobom izvan društva profesionalnog računovođe, koji imaju potrebnu stručnost za ocjenjivanje rada vanjskog stručnjaka, pribavljanje dodatnih ulaznih elemenata ili osporavanje primjerenosti rada vanjskog stručnjaka za predviđenu namjenu;
- korištenje drugog vanjskog stručnjaka za ponovno izvođenje posla vanjskog stručnjaka;
- dogovor s klijentom o dodatnom vremenu ili resursima za dovršetak angažmana.

Ostale teme

Vanjski stručnjaci u nastajućim domenama ili područjima

390.26 A1 Stručnost u nastajućim domenama ili područjima može se razvijati ovisno o tome kako se razvijaju zakoni, regulativa i općeprihvaćene prakse. Nastajuće domene također mogu uključivati više područja stručnosti. Stoga može postojati ograničena dostupnost vanjskih stručnjaka u nastajućim domenama ili područjima.

390.26 A2 Informacije koje se odnose na neke čimbenike koji su relevantni za ocjenjivanje kompetentnosti vanjskog stručnjaka iz točke 390.6 A2 možda neće biti dostupne za nastajuću domenu ili područje. Na primjer, možda neće biti javnog priznanja vanjskog stručnjaka, profesionalni standardi možda nisu razvijeni ili profesionalna tijela možda nisu osnovana u nastajućoj domeni. U takvim okolnostima, čimbenik koji može pomoći profesionalnom računovođi u ocjenjivanju kompetentnosti vanjskog stručnjaka jest njegovo iskustvo u domeni koja je slična nastajućoj domeni ili u etabliranoj domeni, koje pruža razumnu osnovu za rad vanjskog stručnjaka u toj nastajućoj domeni.

Komunikacija s menadžmentom i osobama koje su zadužene za upravljanje kad se koristi rad vanjskog stručnjaka

390.27 A1 Gdje je primjereno, profesionalni računovođa se potiče da komunicira s menadžmentom i osobama koje su zadužene za upravljanje:

- svrhu angažiranja vanjskog stručnjaka i opseg njegovog rada;
- uloge i odgovornosti računovođe i vanjskog stručnjaka u obavljanju profesionalne usluge;
- sve prijetnje pridržavanju temeljnih načela od strane računovođe koje su stvorene korištenjem rada vanjskog stručnjaka i način na koji su razriješene.

Dokumentacija

R390.28 Profesionalni računovođa mora pribaviti informacije navedene u točkama od R390.12 do R390.17, ovisno o tome što je primjenjivo, od vanjskog stručnjaka u pisanom obliku.

390.29 A1 Profesionalni računovođa se potiče da dokumentira:

- korake koje je računovođa poduzeo za ocjenjivanje kompetentnosti, sposobnosti i objektivnosti vanjskog stručnjaka te zaključke koji iz toga proizlaze;
- bilo kakve značajne prijetnje koje je računovođa utvrdio koristeći rad vanjskog stručnjaka i poduzete mjere za razrješavanje tih prijetnji;
- rezultate svih značajnih rasprava s vanjskim stručnjakom.

ODJELJAK 5390 (NOVI)

Napomena: Odjeljak 5390 čini sastavni dio Međunarodnih *etičkih standarda za izražavanje uvjerenja o održivosti™ (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti™) i drugih izmjena Kodeksa vezanih uz izražavanje uvjerenja i izvještavanje o održivosti* i treba ga čitati zajedno s tim konačnim tekstom.

KORIŠTENJE RADA VANJSKOG STRUČNJAKA

Uvod

5390.1 Praktičari izražavanja uvjerenja o održivosti dužni su se pridržavati temeljnih načela i primjenjivati konceptualni okvir iz Odjeljka 5120 kako bi utvrdili, ocijenili i razriješili prijetnje.

5390.2 Praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti može koristiti rad vanjskog stručnjaka u obavljanju profesionalne usluge. Korištenje rada takvog vanjskog stručnjaka moglo bi predstavljati prijetnje pridržavanju temeljnih načela, osobito načela integriteta, objektivnosti te profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje.

5390.3 Ovaj odjeljak sadrži zahtjeve i materijale za primjenu koji su relevantni za primjenu konceptualnog okvira u odnosu na korištenje rada vanjskog stručnjaka. Drugi profesionalni standardi mogu uređivati kompetentnost, sposobnosti i objektivnost vanjskog stručnjaka kao čimbenike koji značajno utječu na to hoće li rad vanjskog stručnjaka biti adekvatan za svrhe praktičara izražavanja uvjerenja o održivosti.

Zahtjevi i materijali za primjenu

Općenito

5390.4 A1 Prijetnja temeljem osobnog interesa pridržavanju načela integriteta, profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje nastaje ako praktičar za izražavanje uvjerenja o održivosti obavlja profesionalnu uslugu za koju nema dostatnu stručnost.

5390.4 A2 Radnja koja bi mogla biti zaštitna mjera za razrješavanje takve prijetnje jest korištenje rada vanjskog stručnjaka za profesionalnu uslugu koji ima kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za obavljanje potrebnog posla za takvu uslugu.

5390.4 A3 Vanjski stručnjak može biti angažiran za obavljanje specifičnog posla u svrhu podrške profesionalnoj usluzi koju obavlja stručnjak za izražavanje uvjerenja o održivosti. Takav rad može biti u domeni koja je dobro uspostavljena ili je tek u nastajanju. Primjeri takvog rada uključuju:

- vrednovanje imovine poput složenih financijskih instrumenata, zemljišta i zgrada, postrojenja i strojeva, nakita, umjetničkih djela, antikviteta, nematerijalne imovine, imovine stečene poslovnim spajanjima i imovine čija vrijednost je možda bila umanjena;
- vrednovanje obveza kao što su one preuzete u poslovnim spajanjima, obveza iz stvarnih ili prijetećih sudskih sporova, ekoloških obveza, složenih financijskih instrumenata, obveza za čišćenje lokacije te onih povezanih s ugovorima o osiguranju ili planovima primanja za zaposlenike;

- izračun emisija stakleničkih plinova;
- mjerenje zagađivača koji se emitiraju u zrak, vodu i tlo;
- procjena informacija usmjerenih prema budućnosti o planovima dekarbonizacije subjekta;
- procjena primjene mehanizama prijeboja za subjekt, poput ugljika ili bioraznolikosti;
- vrednovanje proizvoda i materijala dizajniranih prema načelima održivog gospodarstva;
- procjena rezervi nafte i plina;
- tumačenje ugovora, zakona i regulative, uključujući porezne te zakone i regulativu na području radnog prava;
- procjenjivanje i ocjenjivanje IT sustava, uključujući sustave vezane uz kibernetičku sigurnost;
- računovodstvo za specifična pitanja poput financijskih instrumenata ili ugljičnih kredita;
- razmatranje metodologija ili klasifikacijskih sustava koji se koriste za mjerenje utjecaja proizvoda na okoliš;
- procjena ili mjerenje utjecaja aktivnosti, proizvoda ili usluga na okoliš, gospodarstvo te na društvene ili kulturne uvjete.

5390.4 A4 Ovaj odjeljak se ne primjenjuje na:

(a) korištenje rada stručnjaka kojeg zapošljava ili angažira klijent angažmana s izražavanjem uvjerenja o održivosti kako bi pomogao klijentu u pripremi financijskih ili nefinancijskih informacija; takav rad smatra se informacijama koje daje menadžment;

(b) korištenje rada pojedinaca ili organizacija koje angažira praktičar za izražavanje uvjerenja o održivosti i koje su pod njegovim vodstvom, nadzorom i provjerom, primjerice angažiranje podizvođača; i

(c) korištenje informacija koje daju pojedinci ili organizacije koje su vanjski izvori informacija za opću uporabu. Primjeri tih izvora informacija uključuju one koji pružaju podatke o industriji ili druge benchmarking podatke ili studije, poput podataka o statistici zaposlenosti uključujući odrađene sate i tjednu naknadu po zemljopisnom području, cijene nekretnina, emisije ugljika prema tipu vozila, tablice smrtnosti ili druge skupove podataka za opću uporabu.

5390.4 A5 Ovaj odjeljak ne adresira ocjenjivanje koje obavlja praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti u odnosu na adekvatnost rada vanjskog stručnjaka za potrebe profesionalne usluge koju je praktičar obavio, te implikacije za angažman ako praktičar utvrdi da takav rad nije adekvatan. Takve implikacije mogle bi se adresirati u drugim profesionalnim standardima.

Dogovaranje uvjeta angažmana s vanjskim stručnjakom

Sve profesionalne usluge

R5390.5 Ako je praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti odlučio koristiti vanjskog stručnjaka za profesionalnu uslugu i identificirao vanjskog stručnjaka za tu svrhu, praktičar mora, u mjeri u kojoj pitanje nije drugačije adresirano zakonom, regulativom ili drugim profesionalnim standardima, dogovoriti uvjete angažmana s vanjskim stručnjakom, uključujući:

(a) vrstu, opseg i ciljeve posla koji vanjski stručnjak treba obaviti; i

(b) u kontekstu održivosti ili drugih angažmana izražavanja uvjerenja za istog klijenta angažmana s izražavanjem uvjerenja o održivosti:

(i) dostavljanje informacija u pisanom obliku u svrhu pomoći praktičaru u njegovom ocjenjivanju objektivnosti vanjskog stručnjaka; i

(ii) obvezu vanjskog stručnjaka da će komunicirati sve promjene informacija koje su dostavljene tijekom razdoblja obuhvaćenog izvještajem s izražavanjem uvjerenja održivosti ili drugim izvještajem s izražavanjem uvjerenja za istog klijenta sve do izdavanja tog izvještaja.

5390.5 A1 Prilikom dogovaranja uvjeta angažmana, pitanja o kojima praktičar za izražavanje uvjerenja o održivosti može razgovarati s vanjskim stručnjakom uključuju:

- namjeravanu uporabu i vremenski raspored rada vanjskog stručnjaka;
- planirani pristup vanjskog stručnjaka radu;
- očekivanja vezana uz sljedeće:
  - povjerljivost rada vanjskog stručnjaka i ulaznih elemenata u tom radu;
  - informacije koje će pružiti vanjski stručnjak i vrsta tih informacija;
  - sadržaj i format dovršenog rada vanjskog stručnjaka, uključujući bilo koje korištene pretpostavke i ograničenja tog rada;
  - naknade za rad vanjskog stručnjaka;
  - komunikaciju vanjskog stručnjaka o bilo kakvom nepridržavanju ili sumnji na nepridržavanje zakona i regulative koje je počinio klijent za izražavanje uvjerenja o održivosti, ili oni koji su zaduženi za upravljanje, menadžment ili drugi koji rade za ili pod vodstvom klijenta, a o čemu je vanjski stručnjak postao svjestan prilikom obavljanja posla.

5390.5 A2 Prijetnja nepridržavanja načela integriteta, objektivnosti i profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje temeljem osobnog interesa, samoprovjere, zbliženosti ili zagovaranja može nastati ako praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti koristi vanjskog stručnjaka koji nema potrebnu kompetentnost, sposobnosti ili objektivnost za obavljanje posla koji je potreban za određenu profesionalnu uslugu.

Ocjenjivanje kompetentnosti, sposobnosti i objektivnosti vanjskog stručnjaka

Sve profesionalne usluge

R5390.6 Praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti mora ocijeniti ima li vanjski stručnjak ima potrebnu kompetentnost za svrhu praktičara.

5390.6 A1 Kompetentnost se odnosi na vrstu i razinu stručnosti vanjskog stručnjaka.

5390.6 A2 Čimbenici koji su relevantni za ocjenjivanje toga ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost uključuju pitanja o tome:

- jesu li reference, obrazovanje, osposobljenost, iskustvo i reputacija vanjskog stručnjaka relevantni za ili jesu li u skladu s vrstom posla koji se treba obaviti;
- pripada li vanjski stručnjak relevantnom profesionalnom tijelu ili je li podložan nadzoru regulatornog tijela ili drugog tijela, te ako jest, je li vanjski stručnjak u dobrom statusu;

- je li bilo kakvih stegovnih mjera objavljenih od strane regulatornog tijela ili drugog tijela koje se odnose na kompetentnost vanjskog stručnjaka;
- je li rad vanjskog stručnjaka podložan zakonskim i regulatornim zahtjevima ili profesionalnim standardima koje izdaje priznati organ, ili slijedi li općeprihvaćena načela ili prakse u domeni ili području stručnosti vanjskog stručnjaka;
- hoće li vanjski stručnjak moći objasniti svoj rad, uključujući ulaze elemente, pretpostavke i korištene metodologije;
- je li vanjski stručnjak ranije obavljao slične poslove.

R5390.7 Praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti mora ocijeniti ima li vanjski stručnjak potrebne sposobnosti za svrhu praktičara.

5390.7A1 Sposobnosti se odnose na sposobnost vanjskog stručnjaka da koristi svoju kompetenciju u okolnostima profesionalne usluge.

5390.7 A2 Čimbenici koji su relevantni za ocjenjivanje toga ima li vanjski stručnjak potrebne sposobnosti uključuju:

- resurse dostupne vanjskom stručnjaku;
- hoće li vanjski stručnjak imati dovoljno vremena za obavljanje posla.

R5390.8 Praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti mora ocijeniti ima li vanjski stručnjak potrebnu objektivnost za svrhu praktičara.

5390.8 A1 Objektivnost se odnosi na moguće učinke koje pristranost, sukob interesa ili neprimjereni utjecaj drugih ili pretjerano oslanjanje na druge mogu imati na profesionalnu ili poslovnu prosudbu vanjskog stručnjaka.

5390.8 A2 Čimbenici koji su relevantni za utvrđivanje prijetnji objektivnosti vanjskog stručnjaka za razdoblje tijekom kojeg vanjski stručnjak obavlja posao uključuju:

- je li vanjski stručnjak ili njegova poslodavna organizacija u stvarnom ili potencijalnom sukobu interesa u vezi s radom koji vanjski stručnjak obavlja u tom subjektu;
- je li praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti svjestan moguće pristranosti koja bi mogla utjecati na rad vanjskog stručnjaka;
- hoće li vanjski stručnjak naplatiti uvjetnu naknadu i, ako da, koja je osnovica za tu naknadu;
- hoće li vanjski stručnjak ocjenjivati ili se oslanjati na prethodne ocjene ili aktivnosti koje je obavio vanjski stručnjak ili njegova poslodavna organizacija u vezi s predmetom rada vanjskog stručnjaka.

5390.8 A3 Poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka je subjekt koji izravno zapošljava stručnjaka, bez obzira na pravni oblik zaposlenja, i ne odnosi se na druge subjekte koji bi mogli kontrolirati ili su na drugi način povezani s poslodavnom organizacijom.

5390.8 A4 Primjeri prethodnih prosudbi ili aktivnosti koje je obavio vanjski stručnjak ili njegova poslodavna organizacija, a koje bi mogle predstavljati prijetnju objektivnosti vanjskog stručnjaka temeljem samoprovjere, uključuju:

- obavljeno savjetovanje subjekta o pitanju za koje vanjski stručnjak obavlja posao;

- situaciju nakon što je proizveo podatke ili druge informacije, ili oblikovao, razvio, implementirao, upravljao, održavao, obavljao monitoring, ažurirao ili nadogradio IT sustav za subjekt koji se zatim koristi od strane vanjskog stručnjaka za obavljanje posla ili je predmet tog posla.

5390.8 A5 Čimbenici koji su relevantni za ocjenjivanje razine takvih prijetnji objektivnosti vanjskog stručnjaka uključuju:

- postojanje uvjeta, politika i postupaka uspostavljenih od strane profesije vanjskog stručnjaka, zakonodavstva, regulative ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka, uključujući i to je li vanjski stručnjak podložan etičkim standardima koje izdaje tijelo odgovorno za izdavanje takvih standarda u domeni stručnosti vanjskog stručnjaka;
- vrstu i opseg rada vanjskog stručnjaka;
- postojanje i adekvatnost bilo kojeg sustava upravljanja kvalitetom koji koristi vanjski stručnjak.

5390.8 A6 Primjeri radnji koje bi mogle biti zaštitne mjere za razrješavanje prijetnji objektivnosti vanjskog stručnjaka uključuju:

- konzultacije s kvalificiranim osobljem ili profesionalnom osobom izvan društva stručnjaka za izražavanje uvjerenja o održivosti, koja ima potrebnu stručnost za ocjenjivanje rada vanjskog stručnjaka za predviđenu svrhu;
- traženje od vanjskog stručnjaka poduzimanje koraka za razrješavanje sukoba interesa, primjerice, implementaciju mjere za odvajanje rada od takvog sukoba interesa;
- restrukturiranje ili dodjeljivanje dijela rada vanjskog stručnjaka koji stvara prijetnju drugom vanjskom stručnjaku.

Izvori informacija

5390.9 A1 Informacije o kompetentnosti, sposobnostima i objektivnosti vanjskog stručnjaka mogu se dobiti iz različitih izvora, uključujući sljedeće:

- osobna povezanost ili iskustvo s prethodnim radom koji je obavio vanjski stručnjak;
- postavljanje upita drugima unutar ili izvan društva koje zapošljava praktičara za izražavanje uvjerenja o održivosti koji su upoznati s radom vanjskog stručnjaka;
- razgovor s vanjskim stručnjakom o njegovim pozadinskim informacijama, uključujući domenu stručnosti i poslovne aktivnosti;
- postavljanje upita profesionalnom tijelu ili industrijskoj udruzi vanjskog stručnjaka;
- članci, radovi ili knjige koje je napisao vanjski stručnjak i objavio priznati nakladnik ili u priznatom časopisu ili drugom mediju;
- objavljeni zapisi, poput onih o pravnim postupcima koji uključuju vanjskog stručnjaka;
- postavljanje upita klijentu angažmana s izražavanjem uvjerenja o održivosti i, ako je različit, subjektu u kojem vanjski stručnjak obavlja posao u vezi s interesima i odnosima između vanjskog stručnjaka i klijenta ili subjekta;
- sustav upravljanja kvalitetom društva stručnjaka za izražavanje uvjerenja o održivosti.

Dodatna razmatranja pri ocjenjivanju kompetentnosti, sposobnosti i objektivnosti

5390.10 A1 Ocjenjivanje toga ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za svrhu praktičara izražavanja uvjerenja o održivosti uključuje primjenu profesionalnog prosuđivanja i korištenje testa razumne i informirane treće strane.

5390.10 A2 Praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti može se suočiti s pritiskom da prekrši temeljna načela ako naiđe na poteškoće u donošenju zaključka ili ako nije u stanju zaključiti da vanjski stručnjak ima potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za svoju svrhu kad je vanjski stručnjak već obavio značajan dio svog rada. U takvim okolnostima, Odjeljak 5270 je relevantan za razmatranje načina rješavanja takvog pritiska.

Dodatna razmatranja objektivnosti za angažmane vezane uz održivost ili druge angažmane s izražavanjem uvjerenja za istog klijenta izražavanja uvjerenja o održivosti

5390.11 A1 Dionici imaju povećana očekivanja u pogledu objektivnosti vanjskog stručnjaka čiji se rad koristi u angažmanu vezanom uz održivost ili druga izražavanja uvjerenja za istog klijenta izražavanja uvjerenja o održivosti. Stoga točke od R5390.12 do R5390.19 propisuju daljnje korake u ocjenjivanju objektivnosti vanjskog stručnjaka u takvom angažmanu sukladno točki R5390.8.

Angažmani vezani uz održivost ili drugi angažmani s izražavanjem uvjerenja za istog klijenta angažmana s izražavanjem uvjerenja o održivosti koji nije subjekt od javnog interesa

R5390.12 Praktičar za izražavanje uvjerenja o održivosti mora zatražiti od vanjskog stručnjaka da dostavi u pisanom obliku:

(A) prema njegovom najboljem znanju i uvjerenju;

(B) u odnosu na subjekt u kojem vanjski stručnjak obavlja posao; i

(C) od početka razdoblja obuhvaćenog izvještajem o reviziji, uvidu ili drugim izvještajem s izražavanjem uvjerenja do završetka rada vanjskog stručnjaka,

informacije o:

(a) svim izravnim financijski interesima ili značajnom neizravnom financijskom interesu u subjektu koji drži vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka;

(b) svakom stvarnom ili potencijalnom sukobu interesa vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka a koji može postojati u odnosu na rad koji vanjski stručnjak obavlja u subjektu; i

(c) svim prethodnim ili tekućim odnosima između vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije i subjekta.

R5390.13 Praktičar za izražavanje uvjerenja o održivosti također mora razmotriti postavljanje zahtjeva vanjskom stručnjaku da dostavi u pisanom obliku:

(a) prema njegovom najboljem znanju i uvjerenju; i

(b) od početka razdoblja obuhvaćenog izvještajem o reviziji, uvidu ili drugim izvještajem s izražavanjem uvjerenja do završetka rada vanjskog stručnjaka,

informacije o svim dodatnim interesima, odnosima ili okolnostima između vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka i subjekta u kojem vanjski stručnjak obavlja posao.

5390.13 A1 Povrh interesa, odnosa ili okolnosti iz točke R5390.13, točka R5390.14 navodi druge interese, odnose ili okolnosti između vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka i subjekta u kojem vanjski stručnjak obavlja posao.

5390.13 A2 Čimbenici koji su relevantni pri odlučivanju hoće li se od vanjskog stručnjaka tražiti informacije o dodatnim interesima, odnosima ili okolnostima uključuju:

- opseg djelatnosti vanjskog stručnjaka;
- raspon usluga koje nudi vanjski stručnjak;
- koliko dugo vanjski stručnjak obavlja djelatnost;
- složenost rada vanjskog stručnjaka;
- utjecaj rada vanjskog stručnjaka na angažman profesionalnog računovođe.

Na primjer, što je opseg djelatnosti vanjskog stručnjaka veći, što je širi spektar usluga, ili što duže obavlja djelatnost, veća je vjerojatnost da će postojati dodatni interesi, odnosi ili okolnosti između vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije i subjekta.

Angažmani vezani uz održivost ili drugi angažmani s izražavanjem uvjerenja za istog klijenta angažmana s izražavanjem uvjerenja o održivosti koji je subjekt od javnog interesa

R5390.14 Praktičar za izražavanje uvjerenja o održivosti mora zatražiti od vanjskog stručnjaka da u pisanom obliku dostavi:

(A) prema njegovom najboljem znanju i uvjerenju;

(B) u odnosu na subjekt u kojem vanjski stručnjak obavlja posao; i

(C) od početka razdoblja obuhvaćenog izvještajem s izražavanjem uvjerenja do završetka rada vanjskog stručnjaka,

informacije o:

(a) svakom izravnom financijskom interesu ili značajnom neizravnom financijskom interesu u subjektu koji drži vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka;

(b) svakom zajmu ili jamstvu za zajam koje subjektu daje vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka, osim kad zajam ili jamstvo nije značajno za vanjskog stručnjaka, njegovu najužu obitelj ili poslodavnu organizaciju vanjskog stručnjaka, ovisno o tome što je primjenjivo, i subjekt;

(c) svakom zajmu ili jamstvu za zajam koje prihvatio vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka od subjekta ako je riječ o banci ili sličnoj instituciji, osim u slučaju ako se zajam ili jamstvo daje prema uobičajenim postupcima kreditiranja, odredbama i uvjetima i;

(d) svakom zajmu ili jamstvu za zajam koje prihvaća vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka od subjekta ako subjekt nije banka ili slična institucija, osim kada zajam ili jamstvo nije bitno za vanjskog stručnjaka, njegovu najužu obitelj ili poslodavnu organizaciju vanjskog stručnjaka, ovisno o tome što je primjenjivo, i subjekt;

(e) bilo kakav blizak poslovni odnos između vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka i subjekta ili njegovog menadžmenta, osim tamo gdje je financijski interes, ako ga ima, neznačajan i poslovni odnos je neznačajan za vanjskog stručnjaka, njegovu najužu obitelj ili poslodavnu organizaciju vanjskog stručnjaka, ovisno o tome što je primjenjivo, te za subjekt ili njegov menadžment;

(f) svim prethodnim ili tekućim angažmanima između vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije i subjekta;

(g) svakoj naknadi ili uvjetnoj naknadi ili ovisnosti o naknadama ili drugim vrstama naknada koje vanjski stručnjak ili njegova poslodavna organizacija potražuju ili su nedavno primili od subjekta;

(h) svim darovima ili drugim pogodnostima koje je prihvatio vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka od subjekta, osim onih koji su trivijalni i beznačajni;

(i) svakom stvarnom ili potencijalnom sudskom sporu između vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije i subjekta;

(j) svakoj poziciji koju u tekućem razdoblju obnaša ili poziciji koju je ranije obnašao vanjski stručnjak kao direktor, službenik ili zaposlenik subjekta;

(k) svakoj poziciji koju u tekućem razdoblju obnaša ili poziciju koje je ranije obnašala najuža obitelj vanjskog stručnjaka ili menadžment poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka kao direktor ili službenik subjekta, ili zaposlenik u poziciji da ima značajan utjecaj na pripremu financijskih ili nefinancijskih informacija subjekta o kojima će praktičar za izražavanje uvjerenja o održivosti izraziti mišljenje ili zaključak, ili isprave koje su podloga za takve informacije;

(l) svakoj prethodnoj javnoj izjavi vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije koja je branila subjekt;

(m) vrsti i opsegu bilo kakvih interesa i odnosa između vlasnika koji imaju kontrolu, ako takvih ima, nad poslodavnom organizacijom vanjskog stručnjaka i subjektom; i

(n) svakom stvarnom ili potencijalnom sukobu interesa koji vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka mogu imati u vezi s radom koji vanjski stručnjak obavlja u subjektu; i

s obzirom na trajanje odnosa vanjskog stručnjaka i njegove poslodavne organizacije sa subjektom:

(o) koliko dugo traje ta povezanost.

Razmatranja vezana uz tim vanjskog stručnjaka i situaciju u kojoj klijent nije subjekt u kojem vanjski stručnjak obavlja posao

Svi angažmani vezani uz održivost ili drugi angažmani s izražavanjem uvjerenja za istog klijenta angažmana s izražavanjem uvjerenja o održivosti

R5390.15 Kad vanjski stručnjak koristi tim za obavljanje posla, praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti mora zatražiti od vanjskog stručnjaka da svi članovi tima vanjskog stručnjaka dostave informacije navedene u točkama od R5390.12 do R5390.14 u pisanom obliku, ovisno o tome što je primjenjivo, u odnosu na subjekt u kojem vanjski stručnjak obavlja posao.

R5390.16 Ako klijent praktičara za izražavanje uvjerenja o održivosti nije subjekt u kojem vanjski stručnjak obavlja posao, praktičar za izražavanje uvjerenja o održivosti također mora zatražiti od vanjskog stručnjaka da dostavi u pisanom obliku:

(A) prema njegovom najboljem znanju i uvjerenju;

(B) u odnosu na klijenta; i

(C) od početka razdoblja obuhvaćenog izvještajem s izražavanjem uvjerenja do završetka rada vanjskog stručnjaka,

informacije o:

(a) svakom izravnom financijskom interesu ili značajnom neizravnom financijskom interesu u klijentu angažmana s izražavanjem uvjerenja o održivosti koji drži vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka;

(b) svakom stvarnom ili potencijalnom sukobu interesa koji vanjski stručnjak, njegova najuža obitelj ili poslodavna organizacija vanjskog stručnjaka može imati s klijentom angažmana s izražavanjem uvjerenja o održivosti; i

(c) svim prethodnim ili sadašnjim angažmanima između vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije i klijenta.

R5390.17 Praktičar za izražavanje uvjerenja o održivosti također mora razmotriti hoće li od vanjskog stručnjaka zahtijevati da dostavi u pisanom obliku:

(a) prema njegovom najboljem znanju i uvjerenju; i

(b) od početka razdoblja obuhvaćenog izvještajem s izražavanjem uvjerenja do završetka rada vanjskog stručnjaka,

informacije o svim dodatnim interesima, odnosima ili okolnostima između vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka i klijenta.

5390.17 A1 Povrh interesa, odnosa ili okolnosti iz točke R5390.17, točka R5390.14 navodi druge interese, odnose ili okolnosti između vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka i klijenta.

5390.17 A2 Čimbenici koji su relevantni pri odlučivanju hoće li se tražiti informacije o dodatnim interesima, odnosima ili okolnostima od vanjskog stručnjaka uključuju:

- opseg djelatnosti vanjskog stručnjaka;
- raspon usluga koje nudi vanjski stručnjak;
- koliko dugo vanjski stručnjak obavlja djelatnost;
- je li klijent subjekt od javnog interesa;.
- vrstu odnosa između klijenta i subjekta u kojem vanjski stručnjak obavlja posao;

- opseg i složenost klijentovog poslovanja;
- složenost rada vanjskog stručnjaka;
- utjecaj rada vanjskog stručnjaka na angažman praktičara izražavanja uvjerenja o održivosti.

Na primjer, što je opseg djelatnosti vanjskog stručnjaka širi, što je širi spektar usluga, ili što duže obavlja djelanost, veća je vjerojatnost da će postojati dodatni interesi, odnosi ili okolnosti između vanjskog stručnjaka ili organizacije koja ga zapošljava i subjekta.

5390.17 A3 Informacije o interesima, odnosima ili okolnostima između vanjskog stručnjaka ili njegove poslodavne organizacije i klijenta angažmana s izražavanjem uvjerenja o održivosti mogu se pribaviti postavljanjem upita klijentu ako okolnosti angažmana dopuštaju otkrivanje klijentu informacije o korištenju vanjskog stručnjaka.

Potencijalne prijetnje objektivnosti vanjskog stručnjaka

5390.18 A1 Prijetnje objektivnosti vanjskog stručnjaka temeljem osobnog interesa, zbliženosti ili zastrašivanja mogu biti uzrokovane interesima, odnosima ili okolnostima otkrivenim sukladno točkama od R5390.12 do R5390.17, ovisno o tome što je primjenjivo.

5390.18 A2 Čimbenici koji su relevantni za procjenu razine takvih prijetnji objektivnosti vanjskog stručnjaka uključuju, uz one navedene u točki 5390.8 A5:

- je li riječ o izravnom ili neizravnom financijskom interesu, te je li takav financijski interes značajan za vanjskog stručnjaka, njegovu najužu obitelj ili poslodavnu organizaciju vanjskog stručnjaka, ovisno o tome što je primjenjivo;
- omogućuje li financijski interes vanjskom stručnjaku, njegovoj najužoj obitelji ili poslodavnoj organizaciji vanjskog stručnjaka, ovisno o tome što je primjenjivo, da kontrolira ili značajno utječe na subjekt u kojem vanjski stručnjak obavlja posao;
- značajnost ili važnost bliskog poslovnog odnosa između vanjskog stručnjaka, njegove najuže obitelji ili poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka, ovisno o tome što je primjenjivo, i subjekta ili njegovog menadžmenta;
- značaj bilo kakvih dospjelih naknada koje vanjskom stručnjaku ili njegovoj poslodavnoj organizaciji duguje subjekt ili su nedavno primljene od subjekta;
- ulogu pojedinca unutar tima vanjskog stručnjaka;
- vrstu i vrijednost darova ili drugih koristi za vanjskog stručnjaka, njegovu najužu obitelj ili poslodavnu organizaciju vanjskog stručnjaka;
- značajnost ili važnost sudskog spora i odnosi li se sudski spor na prethodni rad vanjskog stručnjaka u subjektu;
- duljinu vremena od kada je vanjski stručnjak napustio subjekt kao direktor, službenik ili zaposlenik subjekta;
- poziciju u subjektu koju drži najuža obitelj vanjskog stručnjaka ili menadžment poslodavne organizacije vanjskog stručnjaka;
- vrstu bilo kakvog zagovaranja za subjekt ako je vanjski stručnjak ili njegova poslodavna organizacija dala bilo kakvu prethodnu izjavu u korist subjekta.

5390.18 A3 Primjeri radnji koje bi mogle ukloniti prijetnje objektivnosti vanjskog stručnjaka uključuju postavljanje zahtjeva vanjskom stručnjaku za:

- prekidanje bliskog poslovnog odnosa;
- isključivanje dotične osobe iz tima vanjskog stručnjaka;
- odbijanje primanja darova ili drugih pogodnosti koje nudi subjekt.

5390.18 A4 Primjeri radnji koje bi mogle biti zaštitne mjere za razrješavanje prijetnji objektivnosti vanjskog stručnjaka uključuju, uz one navedene u točki 5390.8 A6, postavljanje zahtjeva vanjskom stručnjaku da:

- otuđi dostatni dio financijskih interesa tako da preostali interes više nije značajan;
- smanji važnost bliskog poslovnog odnosa;
- strukturira odgovornosti dotične osobe tako da se ne bavi pitanjima koja su u nadležnosti člana najuže obitelji koji obnaša dužnost direktora ili službenika subjekta, ili zaposlenika koji može značajno utjecati na pripremu financijskih ili nefinancijskih informacija subjekta o kojima će stručnjak za izražavanje uvjerenja o održivosti iznijeti mišljenje ili zaključak, ili na isprave koje su podloga za takve informacije;
- vrati darove ili druge pogodnosti subjektu što je prije moguće nakon što su prihvaćeni.

Razmatranje novih informacija ili promjena činjenica ili okolnosti

Sve profesionalne usluge

R5390.19 Praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti mora ponovno ocijeniti ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za praktičarevu svrhu kad se pojave nove informacije ili se promijene činjenice i okolnosti.

R5390.20 Praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti mora ponovno ocijeniti ima li vanjski stručnjak potrebnu objektivnost za praktičarevu svrhu kad postoje bilo kakve promjene koje su priopćene sukladno točki R5390.5(b)(ii) a koje se mogu pojaviti tijekom razdoblja obuhvaćenog izvještajem s izražavanjem uvjerenja sve do datuma izdavanja tog izvještaja.

Zaključivanje o kompetentnosti, sposobnostima i objektivnosti vanjskog stručnjaka

Sve profesionalne usluge

R5390.21 Praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti ne smije koristiti rad vanjskog stručnjaka ako praktičar:

(a) ne može utvrditi ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost ili sposobnosti, ili je li objektivan;

(b) utvrdi da vanjski stručnjak nema potrebnu kompetentnost ili sposobnosti za praktičarevu svrhu; ili

(c) utvrdi da postoje prijetnje objektivnosti vanjskog stručnjaka koje se ne mogu ukloniti ili smanjiti na prihvatljivu razinu.

5390.21 A1 Okolnosti u kojima praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti ne bi mogao utvrditi ima li vanjski stručnjak potrebnu kompetentnost ili sposobnosti, ili je li objektivan, uključuju:

- vanjski stručnjak ne može pružiti bilo koju od traženih informacija iz točaka od R5390.12 do R5390.17 zbog ograničenja povjerljivosti u zakonu ili regulativi;
- u vezi s konkretnim informacijama traženim u točkama od R5390.12 do R5390.17 o članu najuže obitelji vanjskog stručnjaka ili njegovoj poslodavnoj organizaciji, vanjski stručnjak ne može dobiti njihov pristanak za takvo otkrivanje.

5390.21 A2 Ako praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti koristi rad takvog vanjskog stručnjaka, to stvara prijetnje njegovom pridržavanju načela integriteta, objektivnosti te profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje, koje se ne mogu ukloniti ili smanjiti na prihvatljivu razinu primjenom zaštitnih mjera.

Potencijalne prijetnje koje proizlaze iz korištenja rada vanjskog stručnjaka

Sve profesionalne usluge

5390.22 A1 Prijetnje pridržavanju temeljnih načela i dalje mogu nastati korištenjem rada vanjskog stručnjaka čak i ako praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti na zadovoljavajući način zaključi da vanjski stručnjak ima potrebnu kompetentnost, sposobnosti i objektivnost za praktičarevu svrhu.

Utvrđivanje prijetnji

5390.23 A1 Primjeri činjenica i okolnosti koje bi mogle predstavljati prijetnju pridržavanju temeljnih načela od strane praktičara izražavanja uvjerenja o održivosti pri korištenju rada vanjskog stručnjaka uključuju:

(a) prijetnje temeljem osobnog interesa

- praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti nema dovoljno stručnosti da razumije i objasni zaključke i nalaze vanjskog stručnjaka;
- na praktičara izražavanja uvjerenja o održivosti postoji neprimjeren utjecaj ili se on pretjerano oslanja na vanjskog stručnjaka ili više vanjskih stručnjaka prilikom pružanja profesionalne usluge;
- praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti nema dovoljno vremena ili resursa za ocjenjivanje rada vanjskog stručnjaka;

(b) prijetnje temeljem samoprovjere

- praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti koristi rad vanjskog stručnjaka koji se oslanja na prethodne prosudbe koje je praktičar donio i dostavio vanjskom stručnjaku za potrebe rada tog stručnjaka;

(c) prijetnje temeljem zagovaranja

- praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti promiče angažman vanjskog stručnjaka koji ima poznatu pristranost prema zaključcima koji potencijalno idu u prilog ili na štetu klijenta angažmana s izražavanjem uvjerenja o održivosti;

(d) prijetnje temeljem zbliženosti

- praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti ima blizak osobni odnos s vanjskim stručnjakom;

(e) prijetnje temeljem zastrašenosti

- praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti osjeća pritisak da prihvati mišljenje vanjskog stručnjaka zbog percipiranog autoriteta tog vanjskog stručnjaka;
- praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti osjeća pritisak da koristi rad određenog vanjskog stručnjaka kako bi ispunio interne ili vanjske ciljeve i očekivanja.

Ocjenjivanje prijetnji

5390.24 A1 Čimbenici koji su relevantni za procjenu razine takvih prijetnji uključuju:

- opseg i svrhu rada vanjskog stručnjaka;
- utjecaj rada vanjskog stručnjaka na angažman praktičara izražavanja uvjerenja o održivosti;
- vrstu profesionalne usluge za koju se rad vanjskog stručnjaka namjerava koristiti;
- nadzor praktičara izražavanja uvjerenja o održivosti vezan uz korištenje vanjskog stručnjaka i rada vanjskog stručnjaka;
- primjerenost i transparentnost podataka, pretpostavki i drugih ulaznih elemenata i metoda koje koristi vanjski stručnjak;
- sposobnost praktičara izražavanja uvjerenja o održivosti da razumije i objasni rad vanjskog stručnjaka te njegovu prikladnost za namjeravanu svrhu;
- pitanje je li rad vanjskog stručnjaka podložan tehničkim standardima izvedbe ili drugim profesionalnim ili industrijskim općeprihvaćenim praksama, ili zakonu ili regulativi;
- pitanje o tome da rad vanjskog stručnjaka, ako bi ga obavljale dvije ili više strana, vjerojatno ne bi bio značajno različit;
- dosljednost rada vanjskog stručnjaka, uključujući njegove zaključke ili nalaze, s drugim informacijama;
- dostupnost drugih dokaza, uključujući recenzirana akademska istraživanja, koja podupiru pristup vanjskih stručnjaka;
- stvara li društvo praktičara za izražavanje uvjerenja o održivosti pritisak da se prihvate zaključci ili nalazi vanjskog stručnjaka zbog vremena ili troškova koje je vanjski stručnjak utrošio zbog obavljanja posla.

Razrješavanje prijetnji

5390.25 A1 Primjer radnje koja bi mogla ukloniti prijetnju temeljem zbliženosti je pronalaženje i korištenje drugog vanjskog stručnjaka.

5390.25 A2 Primjeri radnji koje bi mogle biti zaštitne mjere za razrješavanje prijetnji uključuju:

- konzultacije s kvalificiranim osobljem ili profesionalnom osobom izvan društva stručnjaka za izražavanje uvjerenja o održivosti, koja ima potrebnu stručnost za ocjenjivanje rada vanjskog stručnjaka, pribavljanje dodatnih informacija ili propitivanje primjerenosti rada vanjskog stručnjaka za namjeravanu svrhu;
- korištenje drugog vanjskog stručnjaka za ponovno izvođenje posla vanjskog stručnjaka;

- dogovor s klijentom angažmana s izražavanjem uvjerenja o održivosti o dodatnom vremenu ili resursima za dovršetak angažmana.

Ostale teme

Vanjski stručnjaci u nastajućim domenama ili područjima

5390.26 A1 Stručnost u nastajućim domenama ili područjima može se razvijati ovisno o tome kako se razvijaju zakoni, regulativa i općeprihvaćene prakse. Nastajuće domene također mogu uključivati više područja stručnosti. Stoga može postojati ograničena raspoloživost vanjskih stručnjaka u nastajućim domenama ili područjima.

5390.26 A2 Informacije koje se odnose na neke od čimbenika koji su relevantni za ocjenjivanje kompetentnosti vanjskog stručnjaka iz točke 5390.6 A2 možda neće biti raspoložive u nastajućoj domeni ili području. Na primjer, možda ne postoji javno priznati vanjski stručnjak, profesionalni standardi možda nisu razvijeni ili profesionalna tijela možda nisu osnovana u nastajućoj domeni. U takvim okolnostima, čimbenik koji može pomoći praktičaru izražavanja uvjerenja o održivosti u ocjenjivanju kompetentnosti vanjskog stručnjaka jest njegovo iskustvo u domeni koja je slična nastajućoj domeni, ili u etabliranoj domeni, koje pruža razumnu osnovu za rad vanjskog stručnjaka u toj nastajućoj domeni.

Komunikacija s menadžmentom i osobama koje su zadužene za upravljanje kad se koristi rad vanjskog stručnjaka

5390.27 A1 Gdje je primjereno, praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti se potiče da menadžmentu i osobama koje su zadužene za upravljanje komunicira:

- svrhu angažiranja vanjskog stručnjaka i opseg njegovog rada;
- odnosne uloge i odgovornosti praktičara i vanjskog stručnjaka u obavljanju profesionalne usluge;
- sve prijetnje pridržavanju temeljnih načela od strane praktičara nastale korištenjem rada vanjskog stručnjaka i načinu na koji su one razriješene.

Dokumentacija

R5390.28 Praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti mora pribaviti informacije navedene u točkama od R5390.12 do R5390.17, ovisno o tome što je primjenjivo, od vanjskog stručnjaka u pisanom obliku.

5390.29 A1 Praktičar izražavanja uvjerenja o održivosti potiče se dokumentirati:

- korake koje je praktičar poduzeo za ocjenjivanje kompetentnosti, sposobnosti i objektivnosti vanjskog stručnjaka te zaključke koji iz toga proizlaze;
- sve značajne prijetnje koje je praktičar utvrdio koristeći rad vanjskog stručnjaka i poduzete mjere za razrješavanje tih prijetnji;
- rezultate svih značajnih rasprava s vanjskim stručnjakom.

POJMOVNIK

Napomena: Pojmovnik je sastavni dio *Međunarodnih etičkih standarda za izražavanje uvjerenja o održivosti (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) i drugih izmjena Kodeksa vezanih uz izražavanje uvjerenja o održivosti i izvještavanje*; i treba ga čitati zajedno s tom konačnom izjavom.

NOVE DEFINICIJE

Stručnjak	Pojedinac koji posjeduje stručnost izvan kompetencije profesionalnog računovođe ili stručnjaka za izražavanje uvjerenja o održivosti. Gdje je primjereno, pojam se također odnosi na organizaciju u kojoj djeluje pojedinac.
Stručnost	Vještine, znanje i iskustvo u određenoj domeni.

…

PROMIJENJENE DEFINICIJE (S OZNAČENIM PROMJENAMA)

Vanjski stručnjak	Stručnjak angažiran od strane profesionalnog računovođe, društva ili društva koje zapošljava računovođu, ili od strane stručnjaka za izražavanje uvjerenja o održivosti. *U kontekstu revizijskih angažmana, stručnjak ~~pojedinac~~ (koji nije partner niti član profesionalnog osoblja, uključujući privremeno osoblje, društva ili umreženog društva) ~~ili organizacija~~ koji posjeduje stručnost ~~vještine, znanje i iskustvo~~ u domeni osim računovodstva ili revizije, a čiji se rad u toj domeni koristi za pomoć profesionalnom računovođi u pribavljanju dostatnih primjerenih revizijskih dokaza.* *U kontekstu drugih angažmana s izražavanjem uvjerenja, uključujući angažmane s izražavanjem uvjerenja o održivosti, stručnjak ~~pojedinac~~ (koji nije voditelj angažmana, partner ili član profesionalnog osoblja, uključujući privremeno osoblje, društva ili umreženog društva) ~~ili ogranizacija~~ posjeduje stručnost ~~vještine, znanje i iskustvo~~ u domeni koja nije izražavanje uvjerenja ~~računovodstvo ili revizija~~, čiji se rad u toj domeni koristi za pomoć profesionalnom računovođi ili praktičaru izražavanja uvjerenja o održivosti u pribavljanju dostatnih i primjerenih dokaza.* *U kontekstu revizije i drugih angažmana s izražavanjem uvjerenja, vanjski stručnjaci nisu članovi angažiranog tima, revizijskog tima, tima za uvid, tima za izražavanje uvjerenja ili tima za izražavanje uvjerenja o održivosti.* *Odjeljci 290, 390 i 5390 sadrže zahtjeve i materijale za primjenu koji se odnose na korištenje rada vanjskog stručnjaka.*

POSLJEDIČNE PROMJENE (S OZNAČENIM PROMJENAMA)

DIO 1 – PRIDRŽAVANJE KODEKSA, TEMELJNA NAČELA I KONCEPTUALNI OKVIR

ODJELJAK 120

KONCEPTUALNI OKVIR

…

Zahtjevi i materijali za primjenu

…

120.5 P5 Profesionalna prosudba zahtijeva se onda kad profesionalni računovođa primjenjuje konceptualni okvir radi donošenja informiranih odluka o raspoloživim pravcima daljnjeg postupanja i radi utvrđenja jesu li te odluke primjerene u danim okolnostima. Pri tom utvrđivanju, računovođa može razmotriti pitanja kao što su:

- je li stručnost računovođe ~~i iskustvo~~ dostatno za donošenje zaključka;
- postoji li obveza konzultiranja s drugim osobama koje imaju relevantnu stručnost ~~ili iskustvo~~;
- utječu li pristranost ili predrasude profesionalnog računovođe njegovu na profesionalnu prosudbu.

…

DIO 2 - PROFESIONALNI RAČUNOVOĐE U GOSPODARSTVU

ODJELJAK 230

DJELOVANJE S DOSTATNOM STRUČNOŠĆU

…

Zahtjevi i materijali za primjenu

…

R230.3 Profesionalni računovođa ne smije svjesno dovesti u zabludu poslodavnu organizaciju u pogledu razine stručnosti ~~ili iskustva~~ koju posjeduje.

…

[Odjeljak 280, koji stupa na snagu za aktivnosti poreznog planiranja koje počinju nakon 30. lipnja 2025., bit će dodan nakon točke 270.4 P1]

ODJELJAK 280

AKTIVNOSTI POREZNOG PLANIRANJA

…

Zahtjevi i materijali za primjenu

…

Uloga profesionalnih računovođa u javnom interesu u vezi s aktivnostima poreznog planiranja

280.4 P1 Profesionalni računovođe imaju važnu ulogu u poreznom planiranju doprinoseći svojom stručnošću ~~i iskustvom~~ kako bi pomogli poslodavnim organizacijama u ostvarivanju njihovih ciljeva poreznog planiranja uz pridržavanje poreznih zakona i regulative. Na taj način računovođe pomažu u učinkovitijem i djelotvornijem funkcioniranju poreznog sustava jurisdikcije, što je u javnom interesu.

280.4 P2 Poslodavne organizacije imaju pravo organizirati svoje poslove za svrhe poreznog planiranja. Iako postoji više načina za postizanje takvih ciljeva, poslodavne organizacije imaju obvezu plaćati poreze prema relevantnim poreznim zakonima i regulativi. U tom smislu, uloga profesionalnih računovođa je koristiti svoju stručnost ~~i iskustvo~~ kako bi pomogli svojim poslodavnim organizacijama u postizanju ciljeva poreznog planiranja i ispunjavanju poreznih obveza. Međutim, kad računovođe pružaju takvu pomoć, to može uključivati određene mjere smanjenja poreza koje, iako nisu zabranjene poreznim zakonima i regulativom, mogu predstavljati prijetnju pridržavanju temeljnih načela.

…

Potencijalne prijetnje koje proizlaze iz obavljanja poreznog planiranja

…

280.19 A2 Čimbenici koji su relevantni za ocjenjivanje razine takvih prijetnji uključuju sljedeće:

- stupanj transparentnosti u vezi s osnovnom poslovnom transakcijom ili okolnostima, uključujući, ako je primjenjivo, identitet krajnjih korisnika;
- ima li porezno planiranje jasnu ekonomsku svrhu i sadržaj temeljen na osnovnoj poslovnoj transakciji ili okolnostima;
- vrstu i složenost temeljne poslovne transakcije ili okolnosti;
- složenost ili jasnoću relevantnih poreznih zakona i regulative;
- zna li profesionalni računovođa ili ima razloga vjerovati da bi porezno planiranje bilo suprotno namjeri relevantnog poreznog zakonodavstva;
- broj uključenih jurisdikcija i vrsta njihovih poreznih režima;
- opseg stručnosti ~~i iskustva~~ profesionalnog računovođe u relevantnim poreznim područjima~~;~~
- značaj potencijalnih poreznih ušteda;

- vrstu i značaj bilo kakvih poticaja ponuđenih profesionalnom računovođi za razvoj aranžmana;.
- u kojoj mjeri profesionalni računovođa zna da porezno planiranje odražava ustaljenu praksu koju relevantne porezne vlasti nisu osporile;
- postoji li pritisak na profesionalnog računovođu;
- stupanj hitnosti u obavljanju poreznog planiranja;
- je li riječ o poreznom planiranju koje se koristi za više klijenata uz minimalne prilagodbe specifičnim okolnostima poslodavne organizacije;
- organizacijska kultura poslodavne organizacije.

…

[Odjeljak 380, koji je na snazi za aktivnosti poreznog planiranja koje počinju nakon 30. lipnja 2025., bit će dodan nakon točke 360.40 P1]

ODJELJAK 380

USLUGE POREZNOG PLANIRANJA

Uvod

…

Zahtjevi i materijali za primjenu

…

Uloga profesionalnih računovođa u javnom interesu u vezi s uslugama poreznog planiranja

380.4 P1 Profesionalni računovođe imaju važnu ulogu u poreznom planiranju doprinoseći svojom stručnošću ~~i iskustvom~~ radi pomaganja klijentima u ostvarivanju njihovih poreznih planskih ciljeva uz pridržavanje poreznih zakona i regulative. Na taj način računovođe pomažu u učinkovitijem i djelotvornijem funkcioniranju poreznog sustava jurisdikcije, što je u javnom interesu.

380.4 P2 Klijenti imaju pravo organizirati svoje poslove za svrhe poreznog planiranja. Iako postoji više načina za postizanje takvih ciljeva, klijenti imaju obvezu plaćati poreze prema relevantnim poreznim zakonima i regulativi. U tom smislu, uloga profesionalnih računovođa je koristiti svoju stručnost ~~i iskustvo~~ kako bi pomogli klijentima u ostvarivanju ciljeva poreznog planiranja i ispunjavanju poreznih obveza. Međutim, kad računovođe pružaju takvu pomoć, to može uključivati određene mjere smanjenja poreza koje, iako nisu zabranjene poreznim zakonima i regulativom, mogu predstavljati prijetnju pridržavanju temeljnih načela.

…

Potencijalne prijetnje koje proizlaze iz pružanja usluge poreznog planiranja

…

380.19 P2 Čimbenici koji su relevantni za procjenu razine takvih prijetnji uključuju sljedeće:

- stupanj transparentnosti klijenta, uključujući, ako je primjenjivo, identitet krajnjih korisnika;
- ima li porezno planiranje jasnu ekonomsku svrhu i sadržaj temeljen na osnovnoj poslovnoj transakciji ili okolnostima;

- vrstu i složenost osnovne poslovne transakcije ili okolnosti;
- složenost ili jasnoću relevantnih poreznih zakona i regulative;
- zna li profesionalni računovođa ili ima li razloga vjerovati da bi porezno planiranje bilo suprotno namjeri relevantne porezne jurisdikcije;
- broj uključenih jurisdikcija i vrstu njihovih poreznih režima;
- opseg stručnosti ~~i iskustva~~ profesionalnog računovođe u relevantnim poreznim područjima;
- značaj potencijalnih poreznih ušteda;
- vrstu i iznos naknade za uslugu poreznog planiranja;
- u kojoj mjeri profesionalni računovođa zna da porezno planiranje odražava ustaljenu praksu koju relevantne porezne vlasti nisu osporile;
- postoji li pritisak koji vrši klijent ili druga strana na profesionalnog računovođu;
- stupanj hitnosti u implementiranju poreznog planiranja;
- je li riječ o modelu poreznog planiranja koji se koristi za više klijenata uz minimalne prilagodbe specifičnim okolnostima klijenta;
- poznato prethodno ponašanje ili reputacija klijenta, uključujući njegovu organizacijsku kulturu.

380.19 P3 Primjeri radnji koje bi mogle ukloniti takve prijetnje uključuju:

- upućivanje klijenta stručnjaku izvan društva profesionalnog računovođe koji ima potrebnu stručnost ~~i iskustvo~~ za savjetovanje o poreznom planiranju;
- savjetovanje klijenta da strukturira porezno planiranje tako da bude u skladu s postojećim tumačenjem ili odlukom relevantnih poreznih tijela;
- dobivanje unaprijed odobrene odluke od relevantnih poreznih ili drugih tijela, ako je moguće;
- savjetovanje klijenta da ne nastavi s poreznim planiranjem.

…

DIO 4A – NEOVISNOST ZA ANGAŽMANE REVIZIJE I UVIDA

ODJELJAK 600

PRUŽANJE USLUGA BEZ IZRAŽAVANJA UVJERENJA REVIZIJSKOM KLIJENTU

Uvod

...

600.2 Društva i umrežena društva mogla bi pružati cijeli spektar usluga bez izražavanja uvjerenja svojim revizijskim klijentima, u skladu sa svojom ~~vještinama i~~ stručnošću. Pružanje usluga bez izražavanja uvjerenja revizijskim klijentima moglo bi stvoriti prijetnje pridržavanju temeljnih načela i prijetnje neovisnosti.

…

DIO 4B – NEOVISNOST ZA ANGAŽMANE S IZRAŽAVANJEM UVJERENJA OSIM ANGAŽMANA REVIZIJE I UVIDA

ODJELJAK 950

PRUŽANJE USLUGA BEZ IZRAŽAVANJA UVJERENJA KLIJENTIMA USLUGA S IZRAŽAVANJEM UVJERENJA

Uvod

…

950.2 Društva bi mogla pružati cijeli spektar usluga bez izražavanja uvjerenja svojim klijentima usluga s izražavanjem uvjerenja, u skladu sa svojom ~~vještinama i~~ stručnošću. Pružanje određenih usluga bez izražavanja uvjerenja klijentima usluga s izražavanjem uvjerenja moglo bi stvoriti prijetnje pridržavanju temeljnih načela i prijetnje neovisnosti.

…

DATUM STUPANJA NA SNAGU

- Odredbe iz Dijela 2 stupaju na snagu 15. prosinca 2026.
- Odredbe iz Dijela 3 stupaju na snagu za:
    - revizijske angažmane, angažmane uvida i druge angažmane s izražavanjem uvjerenja izvan opsega Dijela 5 za razdoblja koja počinju na ili nakon 15. prosinca 2026., ili na određeni datum na ili nakon 15. prosinca 2026.
    - ostale profesionalne usluge na dan 15. prosinca 2026.
- Odredbe iz Dijela 5 stupaju na snagu za angažmane s izražavanjem uvjerenja o informacijama o održivosti za razdoblja koja počinju na ili nakon 15. prosinca 2026., ili na određeni datum na ili nakon 15. prosinca 2026.

Ranija primjena je dopuštena i potiče se.

INFORMACIJE O AUTORSKIM PRAVIMA, ŽIGOVIMA I DOZVOLAMA

Međunarodni kodeks etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti), nacrti za raspravu, konzultacijski dokumenti i druge publikacije IESBA-e zaštićeni su autorskim pravima IFAC-a.

Međunarodna zaklada za etiku i reviziju™ (IFEA),™ Međunarodni odbor za etičke standarde za računovođe (IESBA)® i Međunarodna federacija računovođa® (IFAC)® ne prihvaćaju odgovornost za gubitak nanesen bilo kojoj osobi koja djeluje ili se suzdržava od djelovanja oslanjajući se na materijal iz ove publikacije, bez obzira je li taj gubitak uzrokovan nemarom ili na drugi način.

'International Ethics Standards Board for Accountants', 'International Code of Ethics for Professional Accountants (including International Independence Standards)', 'International Ethics Standards for Sustainability Assurance (including International Independence Standards)', 'non-compliance with laws and regulations', 'International Federation of Accountants', 'IESBA', 'IFAC','IESSA', 'NOCLAR' i logotip IESBA su zaštitni znakovi IFAC-a, ili registrirani zaštitni žigovi i uslužni žigovi IFAC-a u SAD-u i drugim zemljama. 'International Foundation for Ethics and Audit' i 'IFEA' su zaštitni žigovi IFEA-e, ili registrirani zaštitni žigovi i uslužni žigovi IFEA-e u SAD-u i drugim zemljama.

Ove Promjene Kodeksa koje uređuju korištenje rada vanjskog stručnjaka, koje je izdao International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA) i objavio International Federation of Accountants (IFAC) u siječnju 2025. na engleskom jeziku, Hrvatska revizorska komora je u listopadu 2026. prevela na hrvatski jezik i objavljuje uz dopuštenje IFAC-a. Postupak prijevoda Promjene Kodeksa koje uređuju korištenje rada vanjskog stručnjaka, razmotrio je IFAC i prijevod je obavljen u skladu s pravilima sadržanim u "Policy Statement - Policy for Translating Publication of the International Federation of Accountants". Odobreni tekst Promjene Kodeksa koje uređuju korištenje rada vanjskog stručnjaka je onaj kojeg je IFAC objavio na engleskom jeziku. IFAC ne preuzima nikakvu odgovornost za ispravnost i potpunost prijevoda, niti za postupke koji bi mogli proizaći iz toga.

Tekst na engleskom jeziku Promjene Kodeksa koje uređuju korištenje rada vanjskog stručnjaka © 2026. International Federation of Accountants. Sva prava pridržana.

Tekst na hrvatskom jeziku Promjene Kodeksa koje uređuju korištenje rada vanjskog stručnjaka © 2026. International Federation of Accountants. Sva prava pridržana.

Ne dodjeljuju se nikakva prava za korištenje ovog materijala u vezi s umjetnom inteligencijom, strojnim učenjem ili sličnim tehnologijama, osim ako je to izričito odobreno od strane IFAC-a.

Izvorni naslov: Revisions to the Code Addressing Using the Work of an External Expert

Kontaktirati Permissions@ifac.org za dozvolu za umnažanje, pohranjivanje, prosljeđivanje ili za slične uporabe ovog dokumenta.

IESBA

International Ethics Standards Board for Accountants

AN IFEA BOARD

COPYRIGHT OF:

International Federation of Accountants®